

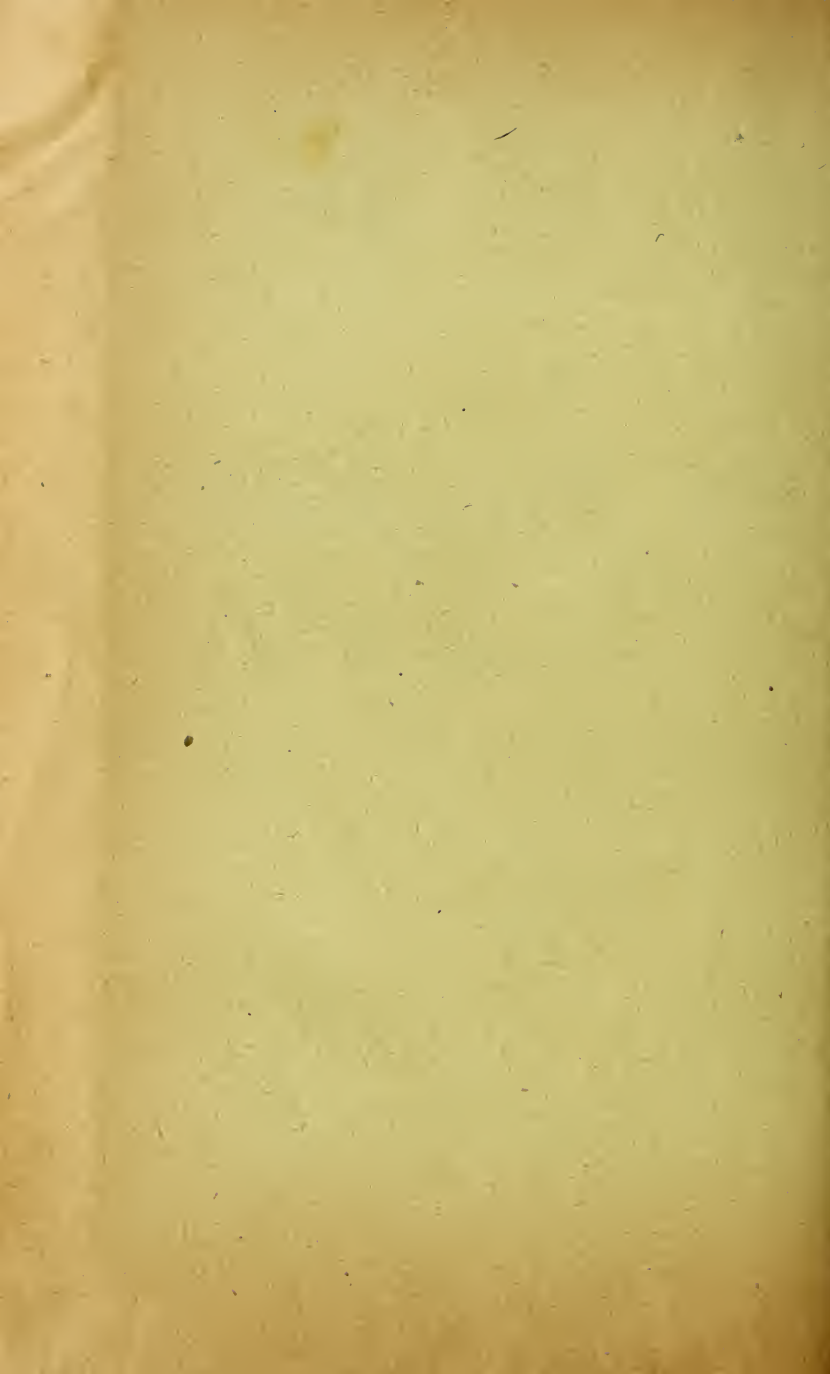
A. W. PIDERO

6529

El Magistrat

Farsa còmica en tres actes

TRADUCCIÓ DIRECTA
DEB ANGBÉS PER
ALEXANDRE P.
MARISTANY * *

EL MAGISTRAT

EL MAGISTRAT

Farsa còmica en tres actes

DIVIDIDA EN QUATRE QUADROS

ORIGINAL DE

A. W. PINERO

TRADUHIDA DIRECTAMENT DEL ANGLÈS PER

ALEXANDRE P. MARISTANY

Estrenada en el Teatre Romea, la nit del 25 de Novembre de 1910

BARCELONA

IMPREMPTA DE SALVADOR BONAVÍA

PLASSA DEL Pí, 5

1910.

Es propietat.

LA SOCIETAT DE AUTORS
ESPANYOLS es l' encarregada
del cobro dels drets de re-
presentació.

Queda fet el diposit que
marca la llei.

PROLECH

Es el méu intent presentar al públich al dramaturch anglès Arthur Wing Pinero, que no había sigut encara traduït al català y que, segóms opinió dels crítics mundials més autorisats, qu'han estudiat a fons el teatre anglés modern, es un dels autors més eminents y el qu ha arribat a la major perfecció en l'art dramàtic, que es com si diguessim el cim de la gloria d'un autor.

La seva vida literaria sempre ha sigut ascendent, desde les primeres obres escrites en la joventut, com *Squire y Lords and Commons*, pobres d'acció y ab els defectes propis d'un principiant, fins a *The Second Mrs Tanqueray*, *Iris*, *His house in order*, *The Thunderbolt*, qu'han obtingut grandíols èxit especialment *The Second Mrs Tanqueray* y *His house in order*, que poden sens dupte calificar-se d'obres mestres en la moderna literatura.

Encara que de nom y origen portugués, pot afirmar-se qu'en Pinero es un londinench de pura sang. El séu pare era abogad; ell va comensar la carrera sense gens d'afició, no es donchs estrany qu'abans d'acabar-la, sentint gran entusiasme pel teatre, es contractes en una companyia d'Edinburg per guanyar una lliura a la setmana, ocupant un lloch molt modest. D'allí va passar a Londres ahont l'eminent y malhaurat actor Henri Irving va contractarlo. Com actor era verdaderament desastrós, y d'ell es conta que l'any 1875, estant contractat en una companyia que donaba algunes representacions de Shakespeare a Birmingham va haber de representar un paper important en el *Hamlet*. La obra va ser un èxit pel conjunt, pero l'endemà, un crític molt notable

deya al fer la crítica després de parlar de l'obra y dels principals intèrprets, ocupantse del que feya el paper de Rey: «Puch ben afirmar que 'n tots els dies de la meva vida no he vist un tirà més detestable.» Aquell tirà era en Pinero. L'Irving en les memories qu ha deixat escrites, treball molt notable, parla del Pinero d aquell temps y diu entre altres coses: «Els papers de ximplet eren els unichs que li esqueyen y encara si no eren massa llarchs ¿Qui hauri dit qu'aquell jovenet arribés a ser un dels nostres més eminents autors'».

Les hores que tenia lliures, les empleaba escrivint algunes pessets en un acte o apropòsits que li representaban a p imera hora, com *Daisy's Escape* y *Manev Spinner* y altres fins que més tart, animat per l'èxit, retirat ja de l escena convensut de que no servia, va dedicarse plenament a escriure originals y a fer algunes traduccions Poch va tardarse a descobrir les notables condicions d'escriptor que més tart han anat confirmantse

En les primeres produccions s'hi veyá un diàlech natural, fàcil, pero li mancaba l'acció l'interés de l'obra ¿Qui podia preveure que en pòchs anys relativament arribés a escriure aquestos quadros de vida tant hermosos y reals com *The second Mrs Tanqueray* (La segona senyora Tanqueray) *The Gay dord Quex* (L'alegre senyó Quex) *Sweet Lavender* (Dolsa Lavanda) *His house in order* (La casa en ordre) *The Thundevolt* (El llamp) y la estrenada l'any darrer al teatre Saint James *Mid-Channel*. Pero al mateix temps que cultivaba ab èxit creixent el drama o comedia de costums, escribia també aquest genre mitat farsa per l'intriga mitat comedia de costums per la veritat del diàlech, com *The Cabinet minister* (El gabinet ministerial) *The magistrate* (El Magistrat) y *The Schoolm mistress* (La mestre) que han salvat empreses aguantant el cartell centenars de nits.

A. B. Wakley, crítich del «Times,» ha dit d'en Pinero: «Quan està realment en el séu centre, quan sent de debò lo qu' escriu, vos farà sentir el més gran plaer que vos hagi may proporcionat el teatre. Cap altre autor posseix una sensibilitat més viva una subtilitat més delicada de ploma, tal volta algú el guanyarà en gimnàstica intelectual, però ningú en coneixements dels ressorts escènichs, en bellesa y perfecció de llenguatge. Els séus personatges no semblen maniquins, son viscuts, interessens sempre, s'escolta ab fruició lo que diuhen y s'espera ab impa-

ciencia lo qu'han de fer. En Pinero sab perfectament que'l principal desitj del autor ha de ser arribar al fi y procurar no entrabancarse ab digressions inútils. Presenta un problema emocionant o bé una farsa còmica però interessa, no's distreu may de l'acció y desp'ega constant ironía.»

William Archer, crítich de qui es fa molt cas a Londres, deya en «The Tribune:» «Per la fonda filosofia, per la fantasia deliciosa, per l'istil, l esperit, té rivals però en forsa dramàtica y interès ningú l'iguala. Les obres d'altres autors ens distreuhen, ens estimulen, les obres modernes d'en Pinero ens emocionen ens fan vivrar els nirvis o ens els deprimeixen com si tot allò que passa en la escena, ens passés a nosaltres» y afegeix en un altre article, que a en Pinero, en Jones, en Sutro y algún altre deü el teatre anglès el bon lloch qu'ocupa avuy en la literatura mundial.

El séu teatre es universalment conegut, potser es l'únich autor dramàtich anglès qu'ha sigut traduhit a altres llengües y jo a voltes, mentres em passo hores y hores llegint ab verdadera fruició hermosisimes pàgines d'aquest teatre per mi deliciós, em pregunto: ¿perquè no ha de ser conegut a fora dels paisos ahont es parla anglès? ¿Perquè tante obres inútils com s'estrenan a Fransa, a Italia, a Espanya... no ha de traduhirse el teatre d'en Pinero, Jones, H. Chambers, Barrie, Sutro, Parker y tants altres? El secret no'l dich, m'el penso, però en certes nacions com Fransa, per exemple, que conta ab una literatura extensa, país ahont hi ha verdaders autors de gènere serió que poden aguantar el cartell d'una pila de teatres, s'esplica fins a cert punt, però a Espanya - deixèm a una banda Catalunya ahont are comensa a coneixes— no ha arrelat gens el teatre anglès, si exceptuem *La segunda mujer*, traducció molt correcte de l'obra d'en Pinero, qu'obtingue molt exit, un arreglo de *Charley's Aunt* (La tía de Carlos) que fins fa pochs anys ha fet riure molt y una traducció d'unobra genuinament anglesa y per lo tant intraduible qu'ab el títol de de *El gobernador de Amalandia* va estrenarse a Madrid no passant de la segona nit. A Barcelona estèm en aquesta qüestió més adelantats, coneixentse ja bon nombre d'obres angleses com *L'hoste de boda*, *Càndida*, *La victoria dels filiswus*, *Els Hipòcrites*, *Els mentiders*, *Sherlock Holmes*, *El Magistrat* y potser algún altre y sens dupte en coneixeríem moltes més si el públich - no parlo dels que no poden permetres

certs luxos— en lloch d'anar a fer qua en els cinematographs sufrint totes les incomoditats d'esperar drets quasi sempre y entrar ab empentes, fes lloch de reunió al teatre ahont es fa un genre sèrio y decent, ab lo qual s'evitaria també que les empreses visquessin ab dificultats constans les que se sostenen escatimant decorat trajos y en general presentació que s'ambient y no poques vegades èxit y no regnaria aquell desconcert natural dels qui no saben quin só tocar per' atraures públich.

Deixemnos de digreccions y tornèm a en Pinero. Te avuy uns cinquanta anys; porta escrites més de quaranta obres estrenades unes ab grandíós èxit, altres ab menus, cap ab verdader fracàs. És arximilionari, te un palau hermosisim en un dels barris més elegants de Londres, cobra anualment de drets d'autor unes quinse mil lliures esterlines, es un home ilustradissim, viatja molt passa els istius a Suïssa o a Italia, generalment en una villa vora'ls llachs cultiva el sport, viu en societat, es soci dels principals clubs y casinos, va a moltes reunions, ahont s'el disputen y en cambi en treu ell els patrons pera les seves comedies. Perquè realment no poden escriures bones comedies de societat sense viurehi a dins. Moltes de les seves obres han sigut traduhides y s'han representat alguns centenars de nits a Londres y a New York.

Y are, quatre paraules sobre l'obra *El Magistrat* (The Magistrate) qu'ell titula ab modestia farsa còmica y que no pochs autors titularien, sense fer cap compliment, comedia. L'obra va estrenarse el 21 de Mars de 1885, al «Royal Courtcert Theatre» de Londres. Feya molt temps que l'empresa anaba malament y després de fer grans esforços por no haber de tancar ab déficit. l'obra d'en Pinero no sols va salvar la temporada, sinó que va proporcionar bons beneficis. L'èxit va ser tan gran, que 'l teatre va omplirse diariament durant 330 nits seguides. Desseguida varen sortir companyies a repr sentarlo per provincies y en Pinero va anar New York per dirigir els assajos de l'obra al «Daly's Theatre» ahont obtingué també el mateix èxit habent quedat de repertoi.

REPARTIMENT

PERSONATGES

ACTORS

Àgata.	Srta. <i>Elvina Fremont.</i>
Carlota	» <i>Marta Cazorla.</i>
Betty, (16 anys)	» <i>Assumpció Casals.</i>
Emma. (Criada.)	» <i>Cecilia Roca.</i>
Eneas Pósket	Don <i>Domenech Aymerich.</i>
El Coronel.	» <i>Lluís Puiggari.</i>
Joanet.	» <i>Manel Ballart.</i>
Biulami.	» <i>Alfred Mer.</i>
El capità Vèil.	» <i>Joseph Lapera.</i>
Aquiles.	» <i>Carles Capdevila.</i>
Worm	» <i>Lluís Baró.</i>
Isidor. (Criat francès.)	» <i>Pau Sostres.</i>
b'inspector. (» <i>Foan Santacana.</i>
Un agent. (De la policia	» <i>Lluís Texidó.</i>
El sargent (de Londres	» <i>Faume Donato.</i>
Joseph (Criat)	» <i>Joseph Santacana.</i>

Acte I. Presentació de família. — Acte II. Sortint del
amagatall. — Acte III. Tot se'n ve a miques.

NOTA: Pera facilitar la tasca dels actors, el traductor escriu els noms
propis tal com se pronuneian en anglès

REPORT

1. Introduction	1
2. Objectives	2
3. Methodology	3
4. Results	4
5. Discussion	5
6. Conclusion	6
7. References	7
8. Appendix	8
9. Bibliography	9
10. Glossary	10
11. Index	11
12. Summary	12
13. Acknowledgements	13
14. Appendix A	14
15. Appendix B	15
16. Appendix C	16
17. Appendix D	17
18. Appendix E	18
19. Appendix F	19
20. Appendix G	20
21. Appendix H	21
22. Appendix I	22
23. Appendix J	23
24. Appendix K	24
25. Appendix L	25
26. Appendix M	26
27. Appendix N	27
28. Appendix O	28
29. Appendix P	29
30. Appendix Q	30
31. Appendix R	31
32. Appendix S	32
33. Appendix T	33
34. Appendix U	34
35. Appendix V	35
36. Appendix W	36
37. Appendix X	37
38. Appendix Y	38
39. Appendix Z	39

Prepared by: [Name]
Date: [Date]

ACTE PRIMER

Sala ben amoblada a casa del magistrat Eneas Posket a Londres.

ESCENA PRIMERA

BETTY y JOANET. Ella té 16 anys y ell es un xicot grandàs però dú encare l'uniforme de colegial. Betty toca'l piano. Joanet entra pel fons.

JOA. Betty! (*Ella es gira*)

BETTY De segur qu'encara no hebeu acabat de dinar.

JOA. Ells, no; però jo, sí. M'ha agafat una de les meves migranyes y... m'he alsat de taula. (*Es treu de la butxaca una poma y unes quantes avellanes.*) Té, això es per tú; no, sol no, acompanyat d'un petó. (*Ella es retira un xich però ell li fa.*)

BETTY. Cada día ets més imprudent.

JOA. Més amable vols dir. Les he agafades del bufet per tú.

BETTY. Perquè les has agafades?

JOA. Son els meus postres. No sabs tú el greu que 'm sab que no dinis a taula ab nosaltres.

BETTY. Ja comprens tú qu'una mestre de música...

JOA. Això'm té indignat; y la manera de pagarte les lliçons! Quatre lliures al més! Solament una de les teves mans ja val mes. (*Ell li fa un petó a la mà, ella la retirarà si tingués temps*)

BETTY. Que n'ets d'imprudent!

JOA. Menja, menja la poma avans no vinguin. (*Treu un cigarret.*)

BETTY. Tenfú convidats, veritat? (*Menjant la poma.*)

JOA. La tía Carlota havia de sopar ab nosaltres, però no ha arribat encara, de manera que no hi ha més que'l company del papà, es a dir, ningú.

BETTY. Y d'aquell senyor tant grós en dius ningú?

JOA. Es el company del papà al Tribunal Es parteixen la feyna.

BETTY. Tots els tribunals tenen dos magistrats?

JOA. (*Satisfet.*) Tots, no, dòna... els bons, sí

BETTY. Vols dir que no's barallen pera veure qui treballa menos?

JOA. No n'estich gayre enterat, però'm penso que s' reparteixen la feyna bonament Per exemple: qu'el papà vol anar a les carreres? Donchs del treball s'en encarrega el company. Que vol anar a fer visites? Del treball s'en encarrega'l company Qu'un día no's troba bé?...

BETTY Es fica al llit el company

JOA No, dòna; li fa el treball també.

BETTY. Això no es un company, això es una joia. (*Foanet s'assenta al costat de Betty.*) Vols dir que la teva mamà no'm renyarà si'm troba encara aquí?

JOA. Li dius que'n tinch jo la culpa. Qu'estich molt atrassat (*Li dona un pessich y riu.*)

BETTY. Me sembla que es al revés, lo que estàs tú es massa adelantat pels anys que tens. Si no t'apliques més, em despediràn

JOA No ho creguis; si la mamà està més satisfeta de tú.

BETTY Sí, però. y el teu papà?

JOA. Estant ella satisfeta. Mira, varen casarse essent jo al colégi y no vaig saber que tenia un'altre pare, fins que van tornar del viatge de nuvis. (*Acabada la poma, Betty trenca avellanes.*)

BETTY. Calla, que vé algú.

(*S'obra la porta de sobte. Tots dos s'alsen, cavent per terra les esclofalles y algunes avellanes. Foanet llença el cigarret a la xa meneya y se'n va a tocar el piano. Betty, dreta darrera, dú el compàs*)

ESCENA II

Els mateixos y JOSEPH, que entra misteriosament pel fons y tanca la porta.

JOSEPH. Pst... senyoret... senyoret!

JOA. Què hi ha?

JOSEPH. (*Treyent una ampolla de vi que dú amagada.*) Li duch el ví de Port. No l'he pogut dú avans.

JOA. Que nò has dut vas?

JOSEPH. Sí, senyoret (*Treu un vas de la butxaca de les calses y l ompla.*)

JOA. Què tal? (*Oferintlo a Betty.*) Tàstal.

BETTY. Y are? May de la vida.

JOA. Perquè no?

BETTY. De cap manera.

JOA. Apa, apa, l'hi fet dú per tú. (*Li acosta'l vas.*)

BETTY. Després no podria donarte lliadó No siguis pesat (*Es barallen.*)

JOSEPH (*Apart.*) Sembla impossible que no més tingui catorse anys... els fets son de cinquanta. (*Foanet beu y s'ennuaga y Betty li dona cops a l'esquena.*) Senyoret, ve algú! (*Sentint que algú s'acosta.*)

(*Joseph agafa l'ampolla y el vas. Foanet torna al piano y toca, Betty dú el compàs. Joseph arregla les cortines amagant l'ampolla darrera.*)

ESCENA III

Els mateixos y EMMA, criada jove, guapa y eleganteta.

EMMA. Ahont es el ví de Port, Joseph?

JOSEPH. (*Fent l'orni.*) El ví de Port?

EMMA. Sí, home, sí, vostè ho deù saber. La senyora fa estona que'l demana.

JOSEPH. No l'he vist

EMMA. (*Veyent que'l dú darrera amagat*) Donchs jo sí

JOSEPH. Perque ho pregunta si ho sab?

EMMA. (*Prenentlo.*) Porti, porti.

JOSEPH. Té rahó que me l'he endut. Ja veu com guardo lo que se'm confía. Miri que durlo jo y no saber ahont es! (*Se'n va pel fons.*)

EMMA. (*Mirant fixo a Betty y Foanet.*) Altre volta aquest xicot ab ella? Ja fa més de dugues hores que's aquí (*Alt.*) Senyoret... tinch un recado per vostè.

- JOA. Per mí, Emma?
- EMMA. Si, senyoret. (*Ab misteri.*) El recado es d'una persona que fins fa pochos dies ho era tot per vostè y aquesta persona soch jo.
- JOA. (*Esquivantla.*) Vés, dòna, vés; deixam estar.
- EMMA. Avants no m'ho deyes això de «Vés, dòna, vés, deixam estar» però desde qu'aquesta sàbia ha entrat aquí, tens el cervell capgirat. Me'n vaig, però... fesma'l favor de llegir això. (*Es treu de la butxaca un tros de felietl y agafantlo ab dos dits li dóna.*) Es un tros d'una historia d'amor. Això si que son amors! Tingues compte que no t'embrutis perquè la cuinera hi ha dut embolicat el llar. (*Surt pel fons. Ell llença'l paper a la xamaneya.*)
- JOA. Malvinatge la xicota! Betty, mira, te gelos de tú.
- BETTY. Gelos de mi una criada!. y per un nen de catorse anys!
- JOA. Poch a poch. Jo tindrè catorse anys, però me sento com si en tinguéis vintiquatre. Tú en tens setze total, dos anys de diferencia y si m'esperes. Oy que m'espereràs que'n tingui vint?
- BETTY. No puch, les dònes envelleixen més depressa.
- JOA. Ay, si pogués enmatllevar a algú cinch o sis anys!
- BETTY. No'n trobaràs pas poca de gent que te'ls donaràn de franch!
- JOA. (*Abrassantla.*) Ay, Betty, que t'estimo! La mamà! (*Corre al piano y toca. Butty dú com aràns el compàs.*)

ESCENA IV

Els mateixos y ÁGATA. Es una kermosa dama d'uns trenta sis anys però no'ls representa.

- AGA. Què's això, nen, altre volta al piano?
- JOA. Si, mamà, si; hi tinch tanta afició!...
- AGA. Me sab molt greu qu'aquesta senyoreta es molesti fins tant tart.
- BETTY. Senyora, per mí no's preocupi. Lo que sento es que no avansi lo que jo voldria.
- JOA. Si demà sé la llissó de correguda me deixaràs fer un petó. (*A Betty.*)
- BETTY. (*A Agata.*) Li puch prometre, senyora. (*Agata la mira furiosa. Apart a Agata.*) Es una criatural

- AGA. (*Alt.*) De cap de les maneres. (*Betty y Joanel enrahonen. Agata diu apart.*) Haig de convense al méu marit de que despedeixi aquesta noya y prengui un mestre. Si arriba a saber la veritat s'indignarà y... després de tot, hauré de confessarho perquè tothom me'l petoneija y se l'assenta a la falda... esclar, un xicot de catorse anys. Que'n vaig ser de ximple ocultant la verdadera edat del noy. (*Mirant el rellotge*) Que tarda la Carlota! Y m'agradaria que vingués Li contaré tots els méus apuros, potser ella...
- POS. (*A fora.*) Vingui, vingui, fumarèm a qualsevol banda. May he mirat prim.
- AGA. (*Mirant a Betty y a Joanel*) Li diré lo d'aquesta senyoreta, perquè això no pot continuar.

ESCENA V

Els mateixos, POSKET BIULAMI y al final JOSEPH. El primer es un tipo de uns cinquanta anys, bonatxó. Vé fumant. Biulami es un home gros, vermell de cara y pateix un càtarr bronquial. Ademés, es passa el temps escurant el coll.

- POS. Fumi a tot arreu, no he mirat may prim.
- BIULA. No puch fumar, el metje m'ho té prohibit.
- POS. (*Acostantse a Agata.*) Vinam aquí, amor méu...
- BIULA. Després de dinar solament puch pendre una pastilleta... algunes vegades, dugues. (*Oferintne.*) Vostè, senyora?...
- AGA. Moltes gracies. (*Trepitjant una esclofolla d'avellana.*) Quí ve a menjar avellanes, aquí?
- POS. Encara es aquí la professora? (*Betty s'aixeca.*) No, no se'n vaiji. Al contrari, això'm prova que'l nen té afició a la música. Sembla que la teva germana no arriba
- AGA. Dèu venir retrassat el tren.
- POS. (*A Biulami.*) Li vuy fer coneixe la meva cunyada.
- BIULA. Ab moltíssim gust.
- PAS. Jo tampoch la conech y aixís canviarèm les primeres impressiós. Mentrestant aquesta senyoreta podria obsequiarnos ab una mica de música.
- AGA. Potsé té tart...
- BETTY. No, senyora, no; ab molt gust.
- BIULA. Si va a cantar, me permetereé oferirli una pastilleta. Son excelents pera la veu

- BETTY. Li agraeixò, tocaré una pessa de música.
(*Betty s'assença al piano y Foenet y Biulami s'assenten un a cada banda Posket s'acosta a Agata y trepitja una esclofolla.*)
- Pos. Però com diable han vingut a parar aquí avellanes? (*A Agata*) Que tens, maca, estàs tristota? (*Trepitja una avellana.*) Però, qui rediastre? Tú sabs d'ahont han sortit aquestes avellanes?
- AGA. T'haig de parlar molt seriament.
- Pos. No veig la necessitat de posarse sèrio pera parlar d'avellanes.
- AGA. No's tracta d'això, ara. Se tracta de la teva protegida.
- Pos. Pobre xicota!
- AGA. Tant digne de llàstima com vulguis, però es possible que'ns costi un disgust. Perquè no hem de pendre un mestre pel nen?
- Pos. No veus que es una criatura? Més endavant..
- AGA. No es tant criatura com això.
- Pos. Catorse anys Jo en aquesta edat semblava una criatura. Ell està desarrollat, pero...
- AGA. Bé, veuràs, jo ho prefereixo.
- Pos. Me sab greu per aquesta pobre xicota. Jo, francament, no hi veig cap perill. Ademés ja sabs l'empenyo que tinch en protegir-la. És una desgraciada, com qualsevol dels méus criats. Tots han sigut víctimes del Tribunal de Policia, que 'l destino me fa presidir Sabs d'ahont ha sortit en Joseph, el criat? Es fill d'un subjecte que va cometre la bestiesa, la brutalitat de casarse ab tres dones
- AGA. No li veig la brutalitat.
- Pos. Sense que cap d'elles es morís y el xicot no sab encara de quina es fill. Es o no digne de llàstima? Emma, la combrera, victima d'un misserable que la va enganyar. Una xicota digne, decent. La cuinera, desgraciada filla d'uns pares assessins. Y aquesta pobre noya que dóna llissóns de piano, sabs qui es?
- AGA. No ho sé, segurament una escapada de presiri.
- Pos. No tant, dòna, no tant. Es filla d'un general que en un moment de boigería va robar vuyt xubasquers dels magatsèms de «El Ejército y la Armada» y no li va valer la boigería va ser condemnat. Vès, pobre home, que n'había de fer de vuyt xubasquers?
- AGA. Vèndresels; per' això'ls va robar.

- POS. Que'ts mal pensada!
- AGA. Veig -u estèm rodeixats de gent de confiança
(*Betty ha acabat de tocar.*)
- BIULA. (*Aplaudint entusiastament*) Molt bé, molt bé,
(*Mentres Betty tocaba Biulami y Joanet han en-*
raonat y rigut.) Amich Posket, el felicito de
debò pel seu fill (*Rihent y ficantse una pastilla*
a la boca.) es viu com una cent'ella. Mentres
aquesta senyoreta tocaba admirablement el
piano .. (*Confidencialment*) m'ha contat un dels
contes més graciosos qu'he sentit may.
- (Betty y Joanet parlen. Biulami riu tus y es*
fica una pastilla a la boca, després vol ferne
pendre una a Posket pero ell ho refusa.)
- POS. No, gracies, no; estich molt bé del coll.
- BIULA. No fan mal a ni ngú.
- POS. No hi fa rès De manera que li ha contat un
conte, eh?
- BIULA. Graciosissim. una mica alegre... una mica ver-
det.
- POS. Què diu, ara?
- BIULA. Bé, rès de particular...
- POS. Ja me'l contarà.
- BIULA. Un'altre estona. Al tribunal, al tribunal li
contaré.
- POS. Aquest xicot... El meu casament es tot ell una
mica romàntich.
- BIULA. Ah, si?
- POS. Vareig coneixe la meva senyora a Spa, durant
les vacances però no vaig coneixe el noy fins
molt després de casat (*Continuen parlant baix.*)
- BETTY. (*A Joanet.*) No tinch escusa pera quedarme
més.
- JOA. Què faré jo, si t' en vas? Quédad.
- BETTY. No pot ser, no puch quedarme. (*Agata, Posket*
y Biulami prènen el thè.)
- POS. Donchs, com li deya, varem trobarnos un dia
a la Tour des Fontaines; de casulitat li vaig
trepitjar el vestit . Li vaig demanar, molt fi,
que'm perdonés, varem parlar del temps, d'
Anglaterra, de la nostra enfermetat, varem
veure ab el mateix vas y..
- AGA. Y te'm vas declarar.
- BIULA. Y vostè li va dir que sí. Això es ben clar.
- AGA. Va ser un enamorament sobtat.
- POS. Però ens estimèm molt.
- (Agafa la mà de la seva dòna y li fa un petó)*

ab soroll. Joanet fa un petó a Betty. Posket y Biulamy es miren l'un a l'altre.)

- POS. Hi ha eco?
- BIULA. Bé ho sembla... Veyàm. (*Es fa un petó a la mà y al mateix temps Betty li torna el petó a Joanet.*)
Si, realment hi ha eco.
- POS. Es curiós. No ho había notat may.
- BETTY. Bona nit, senyora Posket. Demà dematí vindré d'hora.
- AGA. Me sabria greu que per cumplir bé aquí abandonés altres deixebles.
- BETTY. Oh, no m'interesen tan com en Joan... (*Corregintse*) com el séu fill, Bona nit (*Tots saluden. Betty surt precipitadament. Agata s'acosta a Joanet.*)
- POS. (*A Biulami.*) Una de les meves protegides.
- JOSEPH. (*Entrant*) La senyoreta Carlota.
- POS. Ja la tenim aquí.
- AGA. Carlota!

ESCENA VI

Els mateixos, CARLOTA y EMMA. Carlota es hermosa, elegant y jove. Emma ve darrera ab un saquet de viatge.

- AGA. (*Fent un petó a Carlota.*) Carlota meval Me pensaba que no arribaries. (*El criat se'n va.*)
- CARLO. He perdut el tren que volia marxar. (*Veihent a Joanet.*) Quées el teu fill?
- AGA. Ha crescut, veritat?
- CARLO. Y tal! Y tal si ha crescut. Però, perquè li fas dú calsa curta, a la séva edat?
- AGA. (*Apart.*) Pst! Per l'amor de Déu, no parlis d'edat.
- CARLO. Què dius?
- AGA. (*Presentant.*) Et presento el méu marit.
- CARLO. (*Mira a Biulami y diu apart*) Quin tipo més ridícul ha escullit! (*A Agata.*) Sigui enhorabona. (*A Biulami.*) Me sembla que ja'ns podèm donar una abressada.
- POS. No; si'l marit soch jo. Reclamo l'abressada.
- AGA. Bé, deixat de brometes (*S'estrenyen la mà Posket y Carlota.*)
- BIULA. (*Apart.*) Si no l'avissen, l'abrasso. Quina llàstima!
- POS. (*Presentant.*) El méu company de tribunal, el senyó Biulami. (*Se saludan Biulami y Carlota.*)
- AGA. Déus estar cansada del viatge. Anèm adalt, et

treuràs la pols, et rentaràs y baixarèm a pendre un tè. Suposo que ja has sopat.

CARLO. He sopat molt de jorn. El tè em vindrà perfectament. Anèm. Ab el seu permís ..

(Tots saluden efectuosament. Agata y Carlota surten, seguides de Emma. Posket les observa ensimismat.)

ESCENA VII

POSKET, JOANET y BIULAMI

JOA. Sab, papà, que la tía es de primera?

POS. Què es aquest llenguatge? La teva tia es guapa, es elegant .. es de primera.

JOA. Ja ja, ja!

POS. Vuy dir que es una dòna hermosa

BIULA. *(Apart.)* Ja conech qu'aquest, si pot triar, tría la cunyadeta. Inconvenients de casar-se sensa coneixe tota la familia.

JOA. Papà, juguèm una estoneta. El senyor Biulami també jugarà. *(Obra la taula de tresillo y arregla cadires.)*

BIULA. No tinch costum de jugar.

POS. El nen coneix un joch que se'n diu castell de fochs y ens ensenyarà a jugarhi. Ell y jo sempre hi juguèm.

BIULA. Y qui guanya?

POS. Per ara, ell; quan jo'n sàpiga ..

BIULA. Quin xicot!

POS. Oh, es molt aixerit, sembla impossible que no més tingui catorse anys.

JOA. Papà, tot està apunt. Dèixem un parell de lliures, pera comensar.

POS. Dos lliures pera comensar? Còm acabarèm?

JOA. Deventmen vostè quatre. *(Se assenten.)*

BIU. Me sembla que no hem de jugar fort.

ESCENA VIII

Els mateixos, AGATA y CARLOTA

POS. No'ns pensabem que baixessiu tant aviat. *(S'aixequen.)*

AGA. Ja podeu seguir, nosaltres tenim qu'enrahonar però... per l'amor de Déu, no m'ensenyis a ju-

- gar al nen (*Biulami procura contenir les rialles, es tapa la boca y té un accés de tos.*)
- BIULA. (*Prenent una pastilla.*) Ja, ja! Aquest xicot me farà agafar un enfit de pastilles.
- POS. (*A Biulami.*) Pst! Calli, home. calli.
- AGA. (*A Carlota.*) Are qu'ells juguen y estàn distrets contèm les nostres alegríes y les nostres penes. Còmensa.
- CARLO. Comenso Sàpigues qu'estich promesa
- AGA. Què dius, are? Quan me'n alegro! Per fi!
- CARLO. Ja ho veus.
- AGA. Y quí es ell? Es jove. vell, guapo.
- CARLO. Es jove, guapet y ensupit. Es el capità Veil.
- AGA. Què dius, are? Ay, me'n alegro, me'n alegro. Té felicito de tot cor. Y, conta; com ha sigut?
- CARLO. Se'm va declarar al ball dels cassadors, fa sis dies, al mitj d'un corredor.
- AGA. Què't va dir?
- CARLO. No més qu'aquestes paraules: «No's pot may pensar, senyoreta, lo que jo l'estimo.»
- AGA. Això es una escopetada. Y, tú, què vas respondre?
- CARLO. «L'eloqüencia de vostè m'ha conmogut.» Y allí al mitj del corredor varem posarnos d'acort. Me va imposar com a condició que... no flirtégés fins despres de casada. Aquesta es la meva única pena. Conta tú, are
- AGA. D'això en dius pena? La meva si qu'es horrible!
- CARLO. Cuyta, no m'espantis. Què't passa?
- AGA. Tú ja sabs el disgust que'm va causar la mort del méu primer marit.
- CARLO. Ho sé Però are no recordem.
- AGA. El metje va recomenarme forses distraccions y les aygues de Spa. El segón any que vai anarhi, mentres prenía banys, vareig coneixe al que avuy es el méu marit. Que Déu me'l conservi més anys que l'altre!
- CARLO. Amen. Al trèuret el dol te vas casar ab un'altre. Ben fet. Una dòna sola no pot viure.
- AGA. Les relacions van ser curtes...
- CARLO. Ja ho suposo. Vuyt dies?
- AGA. Vuyt dies, dius? Y are? Un mes. Però al parlar d'anys, no vaig confessar la veritat y aquí comensen les meves penes
- CARLO. Perquè?
- AGA. D'una banda, la vanitat natural de tota dòna ben conservada y d'altre banda el desitj del méu marit de tenir una dòna joveneta, varen

fer que'm tregués cinch anys y el día de la boda en tenia trenta un.

CARLO. Això no té rè de particular. Quantes ho han fet avans que tú!

AGA. Però que no veus les conseqüències? Com are en tinch trenta un per contes de trenta sis, no es llògich que fassi vint anys que vaig casar-me per primera volta. Aixís es que he tingut que mentir ab tot proporcionalment.

CARLO. És clar y has dit que fa solsament quinze anys que't vas casar.

AGA. Exactament.

CARLO. Donchs ja ho tens arreglat.

AGA. Tenint jo trenta un any, y, fentne quinze que'm vaig casar, quants en té el méu fill?

CARLO. Catorse

AGA. Y et sembla que li puch fer passar?

CARLO. No'n fa la cara, això es veritat

AGA. Fins are podia dissimularho, però ja li comensa a sortir un bigotet que . que vaija me com-promet

CARLO. Es clar Y ell, el nen, que sab de tot això?

AGA. Es un bon fill y creu a la seva mare Jo, com a dòna previsor, may li habia dit quina edat tenia. Però are comprench qu'es molt fort això d'ocultarli els anys, perque els seus desitjos, el seu instint, les seves ambicions, corresponen a la seva verdadera edat y es clar que no hi corresponen als seus llibres, les seves distraccions, els seus jochs, etc. y jo que soch la seva mare y que l'estimo, tinch un remordiment de conciencia que'm fa sutrir lo que no pot esplicarse. He escursat la seva vida!

CARLO. Dòna, tant com això no

AGA. Com que no? Si visqués cent anys l'enterrarian a noranta cinch.

CARLO. Ab això si que tens rahó

AGA. Això per una banda. Després, ell es el noy mimat de tots els nostres amichs... de les amigues especialment, y totes, no't pensis, fins la mestre de piano y les minyones, me'l petoneijen tot el sant día y se l'assenten a la falda perque es tant melós y tant retoner; y li agraden tant les caricies! Y lo pitjor es que'l día qu'aquesta gent sàpigan qu'es tot un home... ja'm puch preparar.

CARLO. No se sabrà.

AGA. Quí sab! Y jo'm veuré ab la necessitat de dirho. L'altre día, figurat tú que'l nen s'estaba assentat a la falda de Ledi Jenkins, al davant del séu marit. Jo no puch pas permetre això: Que't penses que volia baixar? Jo cop de dirli «Nen, que no veus que peses massa?» però ell.. Ja veus el compromís en que'm trobo, ves, ves la manera com me'n puch sortir!

CARLO. Quina mena d'home és el teu marit?

AGA. L'home més bò del món.

CARLO. No es magistrat del tribunal de Policia?

AGA. Sí, però paga més de la meytat de les multes que posa de la seva butxaca. Tots els nostres criats han passat pel tribunal. Jo ni sé entre quina gent visch. Tinch el menjador plè de retrats de quefes de policia y a la nostra porta es pot dir que no mes hi truquen policies. Jo tinch por qu'ab tanta policia no'm trobi un día sense mobles.

CARLO. Còntali tot, punt per punt

AGA. No m'atreveixo

CARLO. Perquè? (*Acaben de jugar a cartes*)

BIULA. No, gracies, no pot ser. (*A Posket.*) Com vol la revenja si m'ha deixat aquest xicot sense cap diner?

POS. A mi'm passa el mateix. El nen ens deixarà diners.

JOA. Ja ho crech que sí, ab molt gust.

BIULA. No, no, gracies; en sab massa. (*Apart*) Quin xicot! Ab gaires dies com avuy! (*A Agata.*) Senyora... (*Al anar a saludar trepitja una esclofolla.*) Diantre d'esclofolles!

AGA. Ja s'en va? (*A Biulami.*) Si no es cap hora...

JOA. (*A Posket.*) M'empipen aquestos jugadors que perque perden una mica ja s'enfaden.

AGA. Me sab greu que no's quedi una estoneta més.

BIULA. Un a'tra día. Senyora.. senyoreta.. Bòna nit. Bona nit, Posket. Ay! (*A Posket y a Joanet.*) Are pènso que m'he quedat sense diners

JOA. Ja pagaré jo al cotxero

BIULA. Gracies, aniré a péu. (*Obra la capseta pera pendre una pastilla.*) Ja ni pastilles me queden. (*Apart.*) Que'n tardare de dies a tornar! (*Surt acompanyat de Posket que torna un moment després*)

ESCENA IX

Els mateixos menys BIULAMI. Seguidament entra JOSEPH
ab una safata y quatre cartes.

JOA. Hi ha rès per mi?

JOSEPH. Si, senyoret; una. (*Li dona, Joseph presenta dos
cartes a Agata y una a Posket.*)

AGA. Qu'es això, Carlota? Acabes d'arribar y ja
rebs cartes? (*El criat se'n va.*)

CARLO Veyam? És del capità. (Ja comprendràs qu'ell
sabia que jo habia de venir.

AGA. Ja ho suposo.

CARLO (*Per la carta.*) Em permeteu?..

AGA. Sí, dona si.

PPS. Ja ho crech!

AGA. (*Per l'altre carta.*) Dispensem tu, també.

BARLO. No faltava més.

POS. (*Per la seva carta.*) Ja'm dispensaràn.

CARLO. (*Rient.*) Dispensa general. (*Tots obren a un
temps el sobre y es giran d'esquena pera llegir.*)

AGA (*Llegint.*) «Ledi Jenkius està grave.» Pobre
xicota; y fa poch dies qu'estaba tant aixerida!

CARLO. Si tingués aprop el capità, li donava un revés.

AGA. Carlota!

CARLO (*Llegint*) «Estimada Carlota: Acabo d'ente-
rarme del teu flirteij ab el comandant Briston
en un ball, precisament tres dies després de
habernos promès Demà tindràs totes les cartes
y regalos. Tot ha acabat entre nosaltres May
hauria dit que comensesis tant aviat! Horaci »
Què't sembla?

AGA. Però, filla; què has fet?

CARLO. Vaig ballar un ball ab el comandant, es un
senyó finissim. Però això no es motiu...

AGA. Es veu que't dona pels guerrers!

CARLO. Què faig jo, are?

AGA. Si l'estimes, negarho

CARLO. Però, com, si es cert? (*Aquesta conversa no l'ha
sentida en Posket.*)

POS. (*Satisfet*) Mira, una esquila del coronel Lekin.

AGA. Lekin, Lekin?... me sembla qu'aquest nom no
m'es desconegut.

POS. Es un antích company, va anarsen fa molts
anys a l'India y are acaba d'arribar a Angla-
terra. Ahir ens varem trobar al Club y li vaig
dir qu'escullís un día d'aquesta setmana, pera

dinar ab nosaltres. Acepta y diu que vindrà demà.

AGA. (*Pensant.*) Lekin, Lekin!...

Pos. Escolta lo que diu. (*Llegeix.*) «No sabs tú el gust que'm proporciona l'anar a casa teva. Aixís saludaré a la teva esposa a qui vaig coneixe en vida del séu primer marit. Pòsam als séus peus, y si no's recorda de mi, dígalí que soch padrí del séu fill bateijat a l'India.

AGA. (*Ofeçantse.*) Oh!

Pos. Què tens, maca? Què tens?

AGA. Rès, m'he torsat un peu.

Pos. Ja m'enteraré de qui diable ha vingut a menjar avellanes. (*Cerca per terra.*)

CARLO. (*A Agata.*) Què tens?

AGA. (*Apart a Carlo'a.*) Aquí st padrí que 'ns ha sortit are!

CARLO. Quan va ser bateijat el noy?

AGA. Com tots, dèu o dotze dies després de venir al món.

Pos. Estich content de que vingui demà el Coronel.

AGA. Veyàm, deixam la carta. Potser coneixeré la lletra. (*Posket li dona.*)

Pos. (*Apart.*) Recorts del primer marit!

AGA. (*A Carlota.*) Viu en el número 19, Carrer del Suro Carlota, pòsat el sombrero y anèm desseguid.

CARLO. (*A Agata.*) Qu'estàs boja? Ahont vols anar? (*Aquesta escena ràpida.*)

AGA. A parlar ab aquest home, avans de que's presenti aquí.

CARLO. Espèrat que vingui y...

AGA. Si y que's vegin demà pel carrer o que's trobin al Club aquest vespre y li digui: «No he vist a la seva senyora desde'l noranta.» Ah no, de cap manera! Eneas

Pos. Què vols, bufona?

AGA. Ledi Jenkins està grave. (*Li ensenya la carta.*)

Pos. Pobreta!

AGA. Voldria anarla a veuré una estona. Som tant amigues!

Pos. (*Llegint.*) «Estich ab una refredat y uns dolors horribles; vinam a veure.» Aquí no diu pas qu'estigui grave.

AGA. Que't pensas que li hauràn dit a ella?

Pos. Demà pots anarhi.

AGA. Avuy, avuy, pateix d'uns atach's que va dir un día el metje que pot quedar'hi.

- Pos. Si tant empenyo tens ab anar-hi t'hi acompanyaré.
- AGA. De cap manera. La meva germana insisteix en acompanyarme. Hi anirèm en cotxe; d'aquí mitja hora o un' hora, som aquí.
- Pos. Vòs acompanyarè a totes dugues.
- AGA. No, no, no. De cap manera. Anem, Carlota. En els cotxes de lloguer, com menos cames, millor. (*Se'n van les dugues dònnes.*)

ESCENA X

POSKET y JOANET

- JOA. (*Qu'entra precipitadament.*) Què passa, papà?
- Pos. Rè, fill méu. Que la teva mamà y la teva tia se'n van.
- JOA. Y no tornaràn may més?
- Pos. Si, home, si, es clar.
- JOA. Pero fa una nit...
- Pos. La marquesa està malalta, diu que potser no 'n surtirà
- JOA. Que pot heredar la mamà?
- Pos. Que's això, nen? La teva mare va a ferli una estona de companyia.
- JOA. Això vol dir que no tornarà avans de les dotze.
- Pos. Es possible. Y si empitjorés...
- JOA. Hurra! (*Treu el rellotje de la butxaca de Posket.*) Dos quarts d'onse! Va bé aquest rellotje?
- Pos. Quin xicot!
- JOA. Han anat una mica lluny. Quant s'ajunten tres dones no acaben may de xerrar. Al menys tornen a les dugues. Papà, vol venir ab mi?
- Pos. Ab tu? Ahont vols anar?
- JOA. Al Hotel del Princep. En un cotxe, en dèu minuts hi som.
- Pos. Pero tu sabs lo què dius?
- JOA. Ja ho crech que si. Vostè no'm comprometerà si li ensenyo la carta, oy?
- Pos. Soch jo que no vuy comprometem, entens?
- JOA. Jo voldria que vostè fos el méu confident.
- Pos. Pero, home...
- JOA. Pensi lo que representa per un noy com jo, tenir una persona de seny a qui poder confiar els seus secrets y demanar concell.
- Pos. Sí, fill méu, tens rahó. Jo vuy ser més que un pare, un company, un conceller.
- JOA. Donchs per això ha de venir ab mi a l'Hotel.

- Pos. Però, que no vèus que estàs enganyant a la teva mamà?
- Pos. Si digues mentides, si La mamà no sab rès, no preguntarà rès y no tindrè d'enganyarla.
- Pos. Està be. Ets tot un home!
- JOA. Quedèm donchs, en que vostè es el méu confident?
- Pos. Per ara, sí Si no m'agrada, dimiteixo
- JOA. (*Donant la carta a Posket.*) Llegeixi
- Pos. (*Llegint.*) «Hotel del Princep. Molt senyor méu. Li prego satisfaci desseguida el lloguer retrasat de la habitació que te llogada en aquesta casa, o me serà impossible reservarli ni un día més. De vostè afectíssim. S Aquiles Blond.» És a dir, que tu et permetes el luxu de tenir una habitació llogada a l'Hotel del Princep?
- JOA. Bé, una habitació. diguemne un calaix..
- Pos. Y sense viurehi?
- JOA. Els méus amichs se'n serveixen. A Brighton tenia amichs excelents y els he volgut conservar. Jo no volta que al sortir del colegi, vinguessin els méus amichs a casa de vostè.
- Pos. Ah, no?
- JOA. Vareig pendre allí una habitació, y quan vuy hostetjar un amich l'envío al Hotel.
- Pos. Y d'ahont treus els diners?
- JOA. Ja sé ahont els té la mamà
- Pos. (*Apart.*) Em quedo esgarrifat! (*All.*) Però a la teva edat! Si ets una criatura!
- JOA. L'edat no vol dir rès. No es l'edat d'un la que té, sinó la que se sent. Jo'm sento un home. Silenci! Baixen! Vaig a avisar a en Joseph.
- Pos. Y si la teva mamà s'entera de que jo...
- JOA. No es casat vostè?
- Pos. Home, me sembla que sí
- JOA. Donchs bé deù poguer fer lo que li dona la gana. Diu que se'n va al casino.
- Pos. Però no serà veritat.
- JOA. Si hi té molt empenyo, farém que ho siga. Al passarhi pel davant ens aturarem a pendre alguna cosa Vostè'm convidarà. (*Se'n va.*)
- Pos. Valgam Déu, quina criatura! Y què faig jo, ara? Ho conto tot a la seva mare o no li conto? Si ho faig, hi haurà un escàndol. Crech que de moment lo millor es veure l'amo del Hotel. Y per altra part... el méu deber... Si, sí, decididament, l'acompanyo a l'Hotel. Tenim temps.

ESCENA XI

Els matelxos, AGATA y CARLOTA, que entren mudades a punt de sortir al carrer y al final JOSEPH.

AGA. Has enviat a cercar un cotxe?

POS. El nen s'en ha encarregat

AGA. Pobret! Encara està llevat a n'aquestes hores? (*Entra Joanet.*) Que vé el cotxe, nen?

JOA. El criat ha anat a cercarlo

AGA. Gracies, fill méu.

JOA. Me'n vaig al meu quarto a descansar. Tinch un xich de migranya..

AGA. Si, fill méu, si; fes un petó a la mamà y vesten a dormir. (*Joanet li fa*)

CARLO. Bona nit

AGA. (*Apart*) Ja voldria que'l cotxe fos aquí. (*Agata y Carlota van a la finestra.*)

JOA. (*Apart.*) Que's guapa la tía! (*Apart.*) Bona nit, papà.

POS. (*Apart a Joanet.*) Escolta, qui t'ensenya a dir tantes mentides? Dius que te'n vas al quarto a...

JOA. (*A Posket.*) No he dit a què, però.. Vaig a vestir-me.

POS. Has dit que tenies migranya.

JOA. Y en tinch. poca, però en tinch

POS. Donchs, perquè vols sortir?

JOA. (*Anantsen al quarto.*) Perquè'm passi. Bona nit.

POS. (*A Agata.*) Mira, monada, com tú y la teva germana sortiu y el nen se'n va al llit, jo me'n aniré una estoñeta al Cassino...

AGA. (*Esfereida.*) Nò, avuy no! Ja vares serhi ahir.

POS. Y què? Y ha gent que hi va cada nit.

AGA. Quin exemple pel méu fill! Precisament tinch empenyo, ja que jo surto, en que't quedis tú.

POS. (*Apart.*) Ditxós'noy! Que hi farèm, paciència!

AGA. (*A Carlota*) Si el coronel no es a casa seva, anirèm al Cassino. (*Entra en Joseph.*)

JOSEPH. El cotxe espera, senyora (*Se'n va.*)

AGA. Anèm. (*A Posket*) Adéu, marit modelo!

POS. Adéu Potser surtiré un moment. Estich tant nirviós..

AGA. De cap manera. Que no has vist quina nit fa?

POS. Bé, donchs adéu. (*A Carlota.*) Cunyada, fins a més veure

CARLO. A reveure, cunyat. (*Surten Agata y Carlota.*)

ESCENA ÚLTIMA

POSKET, JOANET y al final JOSEPH

- Pos. Que no me'n vaigi al Cassino? Que no dongui mal exemple al nen? Però si es ell qui'm pot donar lliçons a mi. Donchs jo sortiré, si senyor.
- JOA. *(Trayent el cap per la porta.)* Que hi ha moros a la costa, encara?
- Pos. Vinam, grandíssim, que si per culpa teva hi ha un escàndol...
- JOA. No tingui por, jo li dono la meva paraula.
- Pos. Igual que si no'm donguessis res.
(Joanet es presenta vestit de smoking y l'abric posat. Du al bras l'abric de Posket y el barret a la mà.)
- JOA. Aquí te l'abric y el barret, papà.
- Pos. *(Admirat.)* Però d'ahont has tret aquesta roba?
- JOA. Me l'ha fet el sastre. Per cert que ja li duràn el compte a vostè, així no ho sabrà la mamà.
- Pos. *(Admirat.)* Això es escandalós!
- JOA. Posis l'abric. *(Volentlo ajudar.)*
- Pos. Donchs no sortiràs.
- JOA. Miri qu'ns esperen unes ostres... Les millors de Londres. *(Treu diners de la butxaca de Posket.)* Ah! He trovat algunes lliures en un calaix del séu escriptori. Les he ficat aquí, *(Per la butxaca de l'abric.)* potser ens faràn falta. Anèm, papà. *(Posket està que no sab lo que li passa.)* Ah! una precaució. *(Va al secreter y escriu en un tros de paper.)*
- Pos. Qni ho havia de dir! Sembla un miracle! Y que un home com jo, tot un magistrat, haigi d'estar a les ordres d'un mico com aquest!
- JOA. Ja està. Anèm. *(Ensenya el paper a Posket.)* Dèixil en un lloch molt visible. Tingui una agulla y clàvil. Apagaré els llums del piano.
- Pos. *(Llegint.)* «El senyor y el senyoret son a dormir. No fassin soroll.» Això ja es massa.
(Joanet agafa el paper y el clava en les cortines de la dreta; apaga el llum elèctric y deixa el quinquè encès.)
- JOA. *(Agafant el bras del séu pare.)* Anèm, sense fer soroll. Pst! Que ve en Joseph! Malvinatje!
- JOSEPH. *(Entrant.)* Que surten els senyors?
- Pos. *(Sensa poder parlar.)* No... es a dir, si... Si y no. Anèm a donar una volta y tornèm desseguida.

El nen està mareijat. (*Pessiga a Foanet y li diu a l'orella.*) Tot per culpa teva, grandíssim pillol!

JOSEPH. (*Veyent el paper y sòmrient.*) Que's pot arrancar aquest paper? (*S'hi acostà.*)

JOA. (*A Posket.*) Propina desseguida ..

POS. Què dius?

JOA. Crèguim, es lo millor. (*Foanet treu dugues monedes de la butxaca de Posket y les hi dona.*) Tingui. Dònguilli desseguida.

POS. Y qué li dich?

JOA. Que... que's compri qualsevol cosa.

POS. (*A Joseph.*) Pst, Joseph...

JOSEPH. Mani, senyor

POS. Té, cómprat lo que vulguis y vesten a dormir, que la senyora ja té la clau. (*Joseph es fica els dinés a la butxa sense mirarsels.*)

JOSEPH. Gracies, senyor, ja se'n pot anar ben descansat. Abriduis forsa, que fa una nit...

POS. Que m'abriduis? Si ja... (*Apart.*) Estich suant!

JOSEPH. (*A Foanet.*) Cuidil bé, senyoret!

POS. (*Apart.*) Sembla qu'aquest se'n riu?

JOA. (*A Posket, apart.*) Anèm, que ja tinch gana. (*L'agafa del bras y se'l endú.*)

POS. (*A Foanet.*) Si la teva mare se'n arribés a enterar! (*Se'n van de brasset.*)

JOSEPH. (*Examinant els dinés que li han donat.*) Què? Això m'ha donat? (*Ho llensa.*) Demà ho esplico tot a la senyora! (*Teló ràpit.*)

FI DEL ACTE PRIMER

ACTE SEGON

Menjador reservat a l'Hotel del Princep. Dos portes, la una dona a l'habitació del costat y l'altre a un pasadís. Al fons un balcó que dona al carrer.

ESCENA PRIMERA

ISIDOR (criat francès) entra seguit de JOANET y POSKET

JOA. Entri, entri, papà, entri. Bon jour, Isidore.

ISIDOR. Ça va bieu, monsieur? (*Saludant a Posket.*)
Monsieur...

JOA. Necessito un menjador reservat, pera sopar ab el senyor Smit.

ISIDOR Bien, monsieur.

Pos. (*A Joanet.*) Ah, però, vindrà algú més?

JOA. No, el senyor Smit es vostè

Pos. Què dius, ara? (*Es passeija nirviós*)

JOA. (*A Isidor.*) El senyor, es... el méu banqué. Què tenim per dinar?

ISIDOR (*Baix a Joanet.*) Tenim plats escullidíssims, però... el senyor me dispensarà, però... l'amo m'ha encarregat que si no raga el comptet...

JOA. No faltaba més. Està en el séu dret. Quan puja?

ISIDOR. (*Treu un compte.*) Vuyt lliures y mitja.

JOA. Y per una porqueria de vuyt lliures, tant misteri y tanta cosa? (*Apart.*) Pago de lo que he guanyat... (*Contant.*) Falten dugues lliures... Smit! Smit! (*Posket examina l'habitació, ell s'hi acosta.*)

Pos. (*Examinant el mirall.*) Sembla que deù ser

moda deixar el nom escrit al mirall Carat, quin títol! «Lotti duquesa del Eden.» Noy, duqueses y tot Es veu que'l lloch es aristocràtich, y no ho sembla

JOA. (*Tocantli l'espalla.*) Smit!

POS. Es a mi que crides?

JOA. Que'n dú de solts?

POS. (*Buscant diners.*) Potser sí.

JOA. (*Senyalant.*) Ho acostuma a dú en aquesta butxaca (*Foanet fica mà a la butxaca y treu dugues lliures. Posket veu visions y Foanet paga a Isidor*) Sense escamoteix, eh?

POS. Ah també hi entra l'escamoteix?

JOA. Vostè no sab qu'es això Isidor, ensenyi a aquest senyor com ho fa.

POS. Sempre es bò aprendre

ISIDOR. (*S'acosta a la taula y agafa un plat.*) Molt bé. Tinch que tornar a monsieur setse xelins de cambi, per exemple.

POS. Això es

ISIDOR. Avans de presentar el plat ab el cambi a monsieur, deixo, de.. casualitat, dos xelins a sota el compte y els altres a damunt y li presento Monsieur pren el cambi sense comptar y deixa dos xelins de propina. Dos que'n deixa y dos que n'han quedat a sota, son quatre. Dono les gracies a monsieur y'm retiro.

POS. (*Contant els diners ab la tanca dels lentes.*) Però, suposis que jo'ls conto y trobo a faltar els dos xelins

ISIDOR. Allavors molestat. dich: «Pardón, monsieur, el cambi està bé.» (*Retirant el compte del plat.*) El compte puja dotze lliures, son setze xelins de cambi, fassim el favor de contar, monsieur.

POS. (*Rihent.*) Està bé, molt bé.

ISIDOR. Y monsieur, em dona cinch xelins per haber dubtat de mi. Probiho.

POS. (*Volentho provar.*) Veyàn.

ESCENA II

Els mateixos y AQUILES, que entra ab una carta a la mà. Es un tipo de fondista francès. Cincuenta anys.

ISIDOR. (*A l'orella.*) Monsieur Blond. Le compte es payé.

AQUI. (*Baix.*) Bon. (*Alt.*) Bona nit, monsieur Joanet.

- JOA. Hola, amich Blond. (*Presentant.*) El méu banquer, el senyor Smit.
- AQUI. He tingut una verdadera satisfacció. (*Posket examina l'habitació.*) Què pendrán els senyors? Tením unes ostres cares, molt cares, delicioses.
- POS. (*Apart.*) Això es una cova de lladres. (*S'acosta.*)
- AQUI. Monsieur Joanet, acostuma a sopar en aquest menjador, però, si no els fos molestia, com qu' avuy està mitj compromès... podrien sopar en el del costat.
- JOA. Home, també hi podrien sopar els altres.
- POS. Bé, no discuteixis, es igual.
- AQUI. Es un favor que 'ls hi demano. Acabo de rebre una esquila d'un antich parroquià, que fa més de vint anys que no l'he vist y que te desitjos de sopar precisament en aquest menjador, hont ha corregut tantes disbaujes en altre temps. (*Ensenya la carta a Joanet.*) Per que no càpiga dubte a monsieur, llegeixi.
- JOA. (*Llegint.*) « Amich Blond: Acabo d'arribar de l'India, ahont he passat molts anys y voldria recordar aquells temps. Reservim per un amich y per mí, la mateixa habitació ahont habia sopat tantes vegades y tant ben acompanyat. (*Li torna la carta*)
- POS. Molt bé.
- JOA. No faltaba més. Passarèm a l'altre habitació.
- AQUI. Els hi quedo molt regonegut. Volen fer el favor de passar. (*A Posket.*) Fa molts anys que's coneixen, vostès?
- POS. Home, no'n pot fer gaires, perquè lo qu'es el senyor... en té ben pochs.
- AQUI. (*Apart a Posket.*) És una gran persona. (*Alt.*) Quan vulguin. Par ici, messieurs. (*Separa'l sofà y obra la porta.*)
- JOA. (*Apart a Posket.*) Què té, papà? Està molt groch.
- POS. Però, tú sabs ahont m'has ficat?
- JOA. A un Hotel molt decent.
- POS. Un Hotel? Una cova.
- JOA. (*Alt.*) Destaparèm un parell d'ampolles de champany.
- POS. No, això si que no.
- JOA. Anèm, anèm! (*L'empeny cap a la porta. Apart.*) Sembla que te por.
- POS. (*A Joanet.*) No ho sembla, no, que'n tinch.
- JOA. (*A Blond.*) Que serveixin desseguida.

- AQUI. (*A Isidor.*) Replasser le canapé.
(*Entra darrera de Joanet y Posket y tanca la porta. El criat torna a posar el sofà al seu lloch. Truquen a la porta.*)
- ISIDOR. Entres, messieurs.

ESCENA III

ISIDOR, el CORONEL y el CAPITÀ. El Coronel es un home de mitja edat, bigotis grossos, cabell gris, elegant y distingit. El Capità es home de trenta anys, palit, melancòlich, elegant y ensopit. Tots dos vesteixen de paisà.

- COR. Exactament. Recordo perfectament l'habitació. Fa prop de vint anys que no havia estat aquí. (*Recorra l'habitació*) Quants recorts! (*Romàntich.*) Quants recorts! (*Al criat.*) Penji els abrichs. Vint anys capità, vint anys que no havia estat aquí!
- CAPI. (*Que s'ha assentat després de treures l'abrich.*) Qui sab ahont serèm d'aquí vint anys! (*Isidor penja abrichs y barrets.*)
- COR. Y que n'està carregat d'aprensions! Jo d'aquí vint anys estaré molt tranquil, més vell, però sà, robust, y vostè, si no cambía, al manicomi, però viu. Aquestos temperaments fluixos y que sempre s'estàn morint, viuhen més que 'ls altres.
- CAPI. Si vostè sapigués, Coronel, lo que es estar enamorat!
- COR. Ho sé més que vostè, però are no'm vingui ab amors. Bon sopar y bons vins. Eh, garçon!
- ISIDOR. Els senyors han encarregat sopar?
- COR. Es clar, home, el senyor Blond ja sab... Serveixi desseguida, desseguida, que tenim molta gana.
- ISIDOR. Pardon, messieurs, al moment. (*S'en va per la dreta. El capità continua ensopit.*)
- COR. Vaja, home, animis. Que's pensa que presideix un enterro? Ja s'animarà ja, quant arribi el vi!
- CAPI. Es qu'avuy tinch verdaders motius per'estar trist.
- COR. Aquestes faldilles no'l deixen viure. Es llàstima, un home tant simpàtich com vostè! De modo que la novia no'l tracta bé?
- CAPI. Infamement.

- COR. Carat, això es molt groixut! Y qui es ella si es que's pot saber?
- CAPI. Es diu Carlota Verrinder
- COR. Y vol dir que val la pena de pendresho tant en serio? És hermosa?
- CAPI. Hermosíssima! Unes dents precioses, una figura esbeltíssima, una boca petonera, uns ulls...
- COR. Prou, prou, no segueixi.
- CAPI. Y rès de postissos, eh?
- COR. Això ja es mes estrany perque avuy...
- CAPI. Li asseguro que tot es de debò
- COR. Molt segur n'està! Malament!
- CAPI. Si es veu d'una hora lluny.
- COR. Li enveijo la bona vista, y si hi veu de lluny, no s'hi acostis massa Consell de amich. Un cigarret?
- CAPI. Moltes gracies. (*El pren.*)
- COR. Y, escolti; es grossa o prima?
- CAPI. Regular, però té m^{ns} forsa que jo.
- COR. Donchs. . fassi gimnàstica... un altre consell d'amich Y, perquè han renyit?
- CAPI. Figuris vostè que tres dies després d'haberla demanada, te'l valor de passarse la nit fent brometa ab un comandant, en el ball de la comtesa King.
- COR. Es veu que te predilecció per la milícia. Crèguim a mí, vigili; darrer consell. Parlant d'altra cosa. Li sembla que comensèm ab un ví lleuger et o debutèm ab champagne...
- CAPI. Ja veurà, Coronel, en l'estat ab que jo estich, caigut, dèbil, malaltís... potser el champany...
- COR. Prefereix ví lleuger? Un ví blanch?
- CAPI. Al revés, dich que'l champany em reanimarà
- COR. Sembla impossible que vostè sigui guerrer. Per una cosa aixís queda tant abatut? Jo n'he passat de molt pitjors, y ja'm vèu, tinch molts més anys que vostè y estich tant fresch, tan aixerit Recordo que l'any 82, a Irlanda una pastoreta...
- CAPI. Guapa, eh?
- COR. Hermosíssima. Varem tenir unes aventures... boscos, coves... en ff que... que'm va plantar per un mosso d'estació y no m'ho va enviar a dir, no. Me sembla qu'entre els dos uniformes... A Londres, vaig tenir l'any següent un'altra aventura, però... aristocràtica. Una marquesa...
- CAPI. Soltera?

- COR. Casada, home, casada. Va comensar com vostè pot imitar-se, y va acabar com el rosari de l'aurora. Però la que'm va deixar sense forces va ser una India, quina india! a Calcuta.
- CAPI. Digui que ha tingut aventures de tots colors.
- COR. Quina dòna, encara'm sembla que la veig! Era casada ab un xino.
- CAPI. Y es clar, entre tots dos van enganyar al marit.
- COR. Si senyor, com a un xino, però... després vaig averiguar que'l xino era jo.
- CAPI. Què diu, are?
- COR. Eram cinch!
- CAPI. Xinos?
- COR. Quatre xinos y un servidor. (*Entra Isidor ab una safata gran y servey complert de taula.*) Ja veu donchs que per una cosa tant sencilla no s'ha d'affligir. Ja tenim el sopar aquí. Còm estèm de gana, capità?
- BAPI. Es l'únich que no perdo ab els disgustos.

ESCENA IV

Els mateixos y AQUILES, ab un sobre de targeta a la mà

- AQUI. (*Apart al coronel.*) Dugues dames m'han donat això pera vostè, coronel, y esperen dins d'un cotxe.
- COR. (*Satisfet.*) Hola, hola! Diu que son dugues?...
- AQUI. Semblen senyores
- COR. Segurament, segurament. Perdoni, capità que...
- CAPI. Fassi, fassi. (*Obra el sobre y llegeix*)
- COR. «La senyora Posket, prega al coronel Lèkin que li concedeixi una entrevista de cinch minuts. L'assumpte es urgent y reservat» Perfectament. El séu marit deü estar malalt y... ahir feya molt mala cara (*A Aquiles*) Digui que baixo tot seguit.
- AQUI. Li adverteixo qu'està a punt de fer un ayguat... Vol que'ls hi pregui que puijin aqui mateix... (*El coronel se'l mira*) Son dos...
- COR. Bueno, que puijin. Ja demanaré al capità... Digui qu'estich sol.
- AQUI. Tres bien (*Surt Aquiles.*)
- CORO. Quant misteri per rès.

- IOA. (*A dins fent soroll ab els vasos y cridant*) Garçon, Isidor, garçon; però... ahont te fiques?
- ISIDOR. (*Que posa la taula*) Tout suite, monsieur. (*Se'n va corrents.*)
- COR. (*Al capità.*) Amich Veil, no sab vostè lo que sento tenir que molestarlo .. es qüestió d'un moment.
- CAPI. Rès d'això. Estich a les seves ordres.
- COR. Dugues senyores...
- CAPI. Això no pot ser, una aventura doble?
- COR. No, es l'esposa d'un amich méu, m'esperen a baix ella y un'altre, però, com que plou molt... Si vostè'm permet... vol ferme'l favor de passar a un'altre habitació un moment? Ahont es aquest criat?
- CAPI. No s'amohini, em ficaré aquí (*Enretira el sofà però no pot obrir la porta.*)
- IOA. (*A dins.*) Quí diable pica?
- CAPI. Té rahó, qu'està ocupat. Donchs, a qualsevol banda. (*Es diu igeix al costat oposat, però en aquest moment truquen.*)
- AQUI. (*A fora.*) Està sol el senyor Coronel? Les dames esperen!
- COR. Un moment. No voldràn ser vistes. (*No sab que fer.*) Ah! ja ho tinch! El balcó es practicable... es no més que un moment, jo li prego... perdoni, capità...
- CAPI. No's disculpi. Ho faig ab gust. (*Va al balcó.*)
- COR. No sé com agrahirli... Aquí té'l barret. (*Ab la precipitació el cambia.*)
- AQUI. (*Fora.*) Senyor Coronel, senyor Coronel...
- COR. Vaig, vaig. (*El coronel corre les cortines després de deslligarles.*) Endevant, Blond.

ESCENA V

EL CORONEL, AGATA y CARLOTA. Duhén coberta la cara ab un vel. Entren y Aquiles desapareix.

- AGA. (*Agitada.*) Ah, Coronell!
- COR. Senyora, descansi; vostè està molt fatigada...
- AGA. Que pensarà vostè de mi, Coronel?
- COR. Després de tants anys de no veurens...
- AGA. (*Presentant*) La meva germana ..
- COR. Senyoreta .. (*Saludos.*)
- AGA. Hem anat a casa de vostè y el criat ens ha dit

que sopava aquí ab un amich. No pot veurens ningú? (*El coronel tanca ab clau la porta.*)

COR. Ningú, senyora.

AGA. (*Suspnant*) Ay, Coronel, si vostè sapigués...

COR. Què passa? Potser el séu marit. .

AGA. El meu marit està molt bé. El pobre està sol a casa esperantse. (*En aquest moment se sent un trò y la pluja que bat als vidres*)

COR. (*Mirant per entremitj de les cortines.*) Pobre xicot!

AGA. Què diu?

COR. Segueixi, segueixi, senyora.

AGA. Donchs, hem vingut... (*Foanet y Posket fan grans rialles ab el camarè.*)

ISIDOR. (*A dins.*) Gent aixís alegre conve a l'Hotel. Ja, ja, ja!

AGA. (*Espantada y mirant a Carlota.*) Què es això?

COR. Es a l'habitació del costat. (*Altre tró.*)

CARLO. No t'entretinguis y tornèm a casa desseguida.

COR. (*Acostantse al balcó y mirant. Apart.*) Està com un peix!

AGA. Coronell!...

COR. Senyora! (*Corra a seure*)

AGA. Vostè y jo varem coneixens a la India, fà vint anys.

COR. Vol dir que fà tant temps?

AGA. N'estich segura.

COR. Com passen els anys!

AGA. Vostè va ser padri de bateig del méu fill.

COR. Es veritat. (*Mirant al balcó.*) Pobre xicot!

AGA. Perquè, pobre xicot!

COR. Ay, perdoni, estava distret! Y què tal, que tal el fiol? Ja deù sér tot un home, veritat? Dispensi un moment (*S'aixeca nerviós y va al balcó.*)

AGA. (*A Carlota*) Jo no sé com comensar

CARLO. Comensa com vulguis però acaba aviat. Aquesta olor de cuyna me fa venir una gana... (*El coronel ha obert el balcó; entra el capità, quedant darrera les cortines.*)

CAPI. (*Apart al coronel*) Estich mullat fins els osos.

AGA. Coronel! (*Cridantlo*)

COR. Perdoni, senyora; però...l'aire...he tancat el balcó.

CAP. (*Apart.*) Qui dehuen ser?

AGA. Donchs, bé; com demà vostè dina ab nosaltres..

COR. El séu marit ha sigut tant amable...

AGA. Ja sé lo que son els homes. Després de dinar es quedaràn sols fumàn, y sortirà a parlar ab seguritat dels temps passats. Jo li prego Coronel, que demà, quant es quedin sols, no anomeal meu marit cap data absolutament cap.

COR. Còm vol dir?

AGA. Que no anomeni cap data que pugui tenir relació ab el méu primer matrimoni.

COR. Y si ell pregunta?

AGA. Jo li prego, Coronel..

COS. Procuraré, senyora. procuraré.

AGA. Vuy ser més franca ab vostè. El qu'avuy es el meu marit y jo, varem tenir unes relacions molt curtes. Vostè ja sab, per experiencia, lo que son les relacions y ja s'imaginarà lo pesades que resulten si son llargas. Per l'home una carga, molts gastos temps perdut. per nos ltres. en fi, que'ns varem casar, quasi sense coneixens. Al tenir qu'explicarli el méu passat, vaig tenir que fer equilibris, en la precipitació me vaig enredà. Coronel, vostè sab molt bé que jo tinch trenta set anys a la vora.

COR. Ningú ho diría.

AGA. Pero els tinch. L'home que m'estimaba sols vey a ab mi una dòna jove..

COR. Y guapa, el seu marit té bona vista

AGA. Gracias, Coronel. Veya una dòna jove y guapa ja que vostè ho diu, això'l va xiflar...

COR. Ho comprench!

AGA. Què no hauria jo sacrificat per ell!

COR. És clar.

AGA. Vaig decidir sacrificarli cinch anys, cinch de la meva infància, potser els més felissos de la meva vida. Vaig neixer cinch anys més tart. Fey a solsament quinse anys qu'había contret matrimoni y el méu fill en tenia catorse.

COR. Y vostè vol que jo afirmi..

COA. No demano tant. Voldria que no ho *des-afirmés*.

COR. Però si ell hi fa referencia?

AGA. Per Déu, Coronel; prometim no citar datas.

COR. Deixim reflexionar. (*Al girarse veu a Carlota ocupada examinant les plates de menjar y destapantles*)

CARLO. (*Apart*) Llàstima d'ostres! (*Al notar que la miran, tapa ab estrepit y escorreguda s'assenta*)

CPR. Senyoreta, jo tindria especial gust en que les tastés.

CARLO. Ay, no; gracias, gracias.

COR. (*Apart.*) Y aquell pobre infelís! .. (*Alt.*) Perdonin un moment, però jo sento ayre

CARLO. (*A Agata.*) Jo m'ofego de calor. Aquest home somnia. (*El coronel ha anat al balco y no veu el capità.*)

COR. Però ahont dimoni s'ha ficat? Potser s'ha tirat daltabaix? Pobre xicot, y ni un crit! Es un valent!

AGA. Coronell

COR. (*Kàpit.*) Senyora!

AGA. (*Dreta.*) Farà lo que li he demanat?

COR. Faré lo que vostè vulgui, senyora.

AGA. Gràcies, Coronel, vostè es tot un caballer.

COR. Les acompanyare fins al cotxe

AGA. (*A Carlota que no treu la vista de les ostres.*) Anèm, anèm.

CARLO. (*A Agata.*) Quina llàstima d'ostres!

COR. (*Apart.*) Are recordo que no 'ls he ofert.. (*al.*) Escoltin: vostès no duhen pressa, veritat? Jo desitjaria qu'acceptessim unes quantes ostres... Tenen un aspecte... les ostres d'aquí tenen fama.

AGA. No, no, gràcies.

COR. Mitja dotseneta y una copa de xampany.

AGA. No, no, de cap manera

CARLO. (*A Agata.*) No gastis tants compliments. Desde les sis que no he prés rès y tinch una gana..

COR. Jo veuria ab molt gust.. En fí, com vostès vulguin. (*Apart.*) Ja suposaba que no acceptarien.

AGA. Jo no puch acceptar, Coronel, moltíssimes gràcies. La meva germana, per no desairarlo, les tastarà

CARLO. Si, per no desairarlo.

COR. No sab vostè'l gust que.. (*Apart*) Malvinatge l'hora en que. (*Alt*) Sentinse, sentinse

(*Carlota s'assenta v després Agata un xich apartada El coronel va al buffet y agafa el xampany*)

AGA. (*A Carlota.*) Quin valor tens!

CARLO. (*A Agata*) No es valor, no, es gana.

AGA. (*Apart.*) Recorda ahont som. (*A Carlota.*)

CARLO. (*A Agata*) Aquí deü venirhi lo millor de Londres. (*El coronel destapa'l xampagne*)

CAPI. (*Treyent el cap per les cortines.*) Això ja es massal Però que rediastre fan? Es posan a sopar!

(*El coronel aboca el xampany. Gran soroll de*

plats y gambets a l'habitació del costat y després una gran rialla d'en Joanet.)

AGA. (*Agitada.*) Sents, Carlota? Què es això?

CARLO. Aquest pa es deliciós. (*Se sent a Joanet dins cantar el coro d'una opereta.*)

AGA. Jo coneix aquesta veu!

CARLO. Jo no coneix més que la gana. (*El coronel va al buffet y agafa les ostres duhentes al damunt de la taula.*)

COR. Senyoreta... Senyora, m' permet...

AGA. No, gracies..

CÓR. Una mica de xampany?

CAPI. (*Darrera les cortines.*) S'estàn menjant les ostres! (*El coronel s'assenta a taula pensatiu.*)

CARLO. Què li passa, Coronel?

COR. Rès, senyoreta. (*No serveix les ostres.*)

CARLO. (*A Agata.*) No hi ha plats.

AGA. (*A Carlota.*) Demanen.

CARLO. Coronel.

COR. (*Esverat.*) Manim, senyoreta!

CARLO. No tenim plats..

COR. (*Aixecantse.*) Ay, perdoni, quina distracció! (*Apart.*) Ahont dehuen ser els plats?

(*El capità treu una mà per darrera les cortines, agafa tres plats y els hi presenta. El Coronel queda de pedra.*)

CAPI. (*Ràpit.*) Despàtxiles, per Déu!

COR. (*Espanat.*) Però es viu encara, vostè? (*Agafa els plats y li besa la mà.*) Ay, gracies a Déu y quin rato m'ha fet passar! Ja torno a ser el d'avants! (*Va alegre y satisfet cap a la taula y serveix.*) No saben vostès lo que sento.. Ja hauràn notat qu'estaba distret, fora del mon. Tinch un temperant molt original, tant aviat estich trist com alegre.

CARLO. (*Per les ostres.*) Gracies.

AGA. Jo, no; gracies.

COR. Hi ha altres coses.

AGA. No, gracies, de cap manera. (*El coronel va al buffet y el capità li dona una plata de llenguados.*)

CAPI. Coronel, que no puch més.

COR. (*Pren la plata.*) Gracies. Llenguados. (*Se'n va a la taula.*) Probi això, senyora. Son exquisits. Ahont deu ser la llimona? Aquestos criats... (*Torna al buffet. El capità treu el cap.*) Al capità; Ha vist per aquí la llimona?

AGA. Sento que's molesti. Coronel.

COR. Rès d'això, al contrari

(*El capità li dona un plat plè de talls de llimona y diu, baix, però que tothom ho senti.*)

CAPI. Tingui!

(*Agata y Carlota es queden espantades y al girarse cap al balcó veuen un bras que surt de darrera la cortina.*)

AGA (Ay!

CARLO. (

AGA Qu' es això!

CARLO. Aquí hi ha un home o un fantasma

COR. No s'alarmin, no s'alarmin, no es rès

AGA. Què significa això?

CARLO. Espliquis.

COR. M'esplicaré. (*El capità continua ab el bras estirat y el plat de llimona*) Però, home; vol fer el favor de deixar aquest plat? (*El deixa al bufet.*)

CARLO. (*Apart.*) Es un home! (*A Agata.*) No es cap fantasma

AGA. Ay, espliquis, Coronel

COR. La veritat, senyores, es un amich que m'espera pera sopar.

AGA. Un amich? (*A Carlota*) Anèm, anèm.

COR. Estaba aquí ab mi y per'evitar que's trobessin ab una persona estranya. .

CAPI. (*Apart.*) Ara'm diu estrany!

COR. S'ha amagat al balcó.

AGA. Al balcó? Coronel, vostè ha compromès i'honor de dugues dames que confiaven ab la seva caballerositat.

COR. Senyora, li juro qu'avans de faltar als méus devers de caballer y d'home d'honor. .

AGA. Aquesta persona haurà sentit lo que había de ser un secret. Això es indigne de vostè.

COR. Tingui la seguritat que aquest amich, no ha sentit rès de lo qu'aquí s'ha dit. Veritat, capità?

CAPI. (*Desde'l derrera de les cortines.*) No he sentit absolutament rès

CARLO. (*Espantada*) Ay, Agata, aquesta veu!

CAPI. He estat al balcó fins are fa un moment, en que no he pogut resistir més la pluja. Ni veig, ni sento; soch un peix

COR. Ja ho sent, senyora!

CARLO (*Mitj desmayada.*) Capità, Capità!

CAPI. Qui'm crida?

CARLO (*Al coronel.*) No es el Capità Veil qui està allí?

ESCENA VI

Els mateixos y EL CAPITÀ. Mes tart la veu d'AQUILES.

- CAPI (*Sortint de darrera de les cortines mullat de cap a peus.*) Carlota! Tú aquí? Qu'es això?
- CARLO. Què hi feyes al balcó? Déu meu, quina cara!
- CAPI Coronel, la conducta de vostè es indigna. Necessito un explicació.
- COR. (*Apart.*) Això sembla'l ff del mon. (*Alt.*) Jo no dono may explicacions de lo que no entench.
- CAPI. Es escandalós, incalificable que m'hagi tancat a fora'l balcó ab una nit com aquesta pera so- par tranquilament...
- COR. Tranquilament!...
- CAPI. Tranquilament, si, ho repeteixo. ab dugues senyores, una d'elles la meva promesa.
- COR. Jo ignoraba... (*Agata vol endursen a sa gemana.*)
- CAPI. Això no es digne ni d'un caballer ni d'un mi- litar.
- COR. Vostè no té d'ensenyarme. Avants que tot, treguis el barret davant de senyores. (*Se'l treu y el llença. Tots dos segueixen enrahonant baix y discutint.*)
- CARLO. (*A Agata.*) Aixís no ens en podèm anar. Si no estigués tant remullat ¿no troves que seria guapo?
- AGA. Anèm, anèm.
- CARLO. Calla, dòna.
- AGA. Coronel, nosaltres ens en anèm.
- CAPI. Un moment. Necessito una explicació avans ab Carlota.
- CARLO. Quan vulguis.
- CAPI. A soles. Coronel, vol ferme'l favor de passar al balcó?
- COR. No, senyor meu, no.
- CAPI. L'espanta la pluja? Vostè no es valent y un militar?...
- COR. No es la pluja lo que m'espanta. Segóns ha dit l'amo d'aquesta casa, el balcó amena- sa ruina.
- CAPI. Vostè es un assessí, donchs.
- COR. Això es una provocació. (*Es disputen.*)
- CARLO. Déu meu, que no's matin!
- AGA. Anèm, Carlota, que's tard!
- CARLO. Are no, sense parlarnos...
- AGA. Escriptuli.

- CARLO. Es massa curta la vida per' escriure.
AGA. Donchs, li telegrafíes.
CARLO. Es molt car y haig d'enrahonar molt.
AGA. Demà os veureu.
COR. Senyora Posket, senyoreta... jo deploro...
CAPI. El Coronel y jo deplorèm...
CARLO. Què es això que deploren tant?
COR. Que'n un moment d'axaltació...
CAPI. Davant de senyores...
COR. Davant de hermoses dames. .
CAPI. No personalisi. (*Aquiles truca a la porta.*)
AQUI. (*A fora.*) Coronel, passa de l' hora de tancar y ja sab que son rigorosos. Els hi agrahiré que... que deixin el sopar. .
COR. Còm s'entent? .
AQUI. (*A fora.*) Les multes son molt fortes ..
COR. Què? No es aquest un país lliure? (*Obre y surt tornant a tancar. Se sent enrahonar y discutir a fora ell y Aquiles.*)
AQUI. Lliure? La policia vigila molt...

ESCENA VII

AGATA, CARLOTA y CAPITÀ. Després ISIDOR y veus de POSKET y JOANET

- CARLO. Capità, la seva actitud no l'arribo a comprendre, Aquí ab un amich sopant y divertinse, esperant jo no sé a qui. . després de la meva carta, després de les nostres cartes...
CAPI. Me sembla que qui's divertía, qui menjaba ostres y qui bebia xampany, era vostè.
CARLO. No hem quedat que quedaba tot desfet? Aquí tinch la carta.
CAPI. Podries explicarme la teva conducta ab el comandant?
AGA. Anèm, Carlota. Ahont s'ha ficat el Coronel?
CARLO. Deixam aclarir... Els teus gelos, eran pel méu regalo al comandant?
CAPI. Si. Perquè vas ferli?
CARLO. Era una promesa, però jo estimo solament a tú.
CAPI. M'ho jures?
CARLO. Sí.
CAPI. Què felts soch! (*L'abrassa.*)
AGA. (*Volent separarlos.*) Qu'es això?

- CAPI. Perdoni, però la satisfacció d'haber fet les paus...
- CARLO. Jesús, com m'has posat! (*A Carlota li ha quedat mullada la roba.*)
- CAPI. Estich tant content, estich tant satisfet!
- AGA. Lo qu'està vostè es ben mullat.
- CAPI. El Coronel en té la culpa.
- ISIDOR. (*Entra.*) Pardon, monsieur et dames, però passa més d'un quart de l' hora de tancar... (*Agata està aprop del sofà. De repent escolta ab esglay.*)
- POS. (*A dins.*) Ja ho sé, ja ho sé! Però si ens en anèm. Que no veu que no puch ab aquesta criatura.
- AGA. El méu marit!
- JOA. (*A dins.*) Deixim acabar de veure! Es un xampany deliciós!
- AGA. (*Ab horror.*) El méu fill! Jo'm torno boijal!
- ISIDOR. Monsieur et dames.
- AGA. Pillo, embustero. (*Va a la porta y vol obrir. Carlota y el capità s'hi acosten. Entra'l coronel.*) Vetaquí'l Cassino; aquí pervertint a aquesta pobre criatura. (*Plora*)
- CARLO. Vaja, anèm, anèm...
- AGA. Si, anèm a casa avans de que arribin. Pillo, corruptor!...

ESCENA VIII

AGATA, CARLOTA, CAPITÀ y CORONEL, després
AQUILLES

- COR. (*Apart.*) S'ha tornat boja! Pobra senyora!
- CAPI. Però què diastre li passa?
- CARLO. Anèm, cu'estàs exaltadíssima.
- AGA. Mal home! Pillo!
- CAPI. Les acompanyaré al cotxe. (*Ofereix el bras a Carlota.*)
- COR. Jo també. (*Ofereix el bras a Agata y surten tots. Al ser a la porta entra Aquiles desesperat y els deté.*)
- AQUI. (*Imposant sile.ci.*) Pst... pst!
- COR. Què hi ha?
- AQUI. Pst!...
- COR. Què son tants misteris?
- AQUI. No cridi, per Déu!
- COR. (*Baix.*) Què son tants misteris?

- AQUI. La policia!
TOTS. (*A l' hora ofegant un crit.*) La policia!
AQUI. (*Ràpit*) Els agents son a la porta. Jo vinch a avisarlos perquè ara no surtin.
CARLO. Jesús, y què fem?
AGA Estèm perduts!... perduts! Y vostè, Coronel, vostè te la culpa de tot!
COR. Jo, senyora?
AQUI. Els hi prego que no fassin soroll. Potser la meva dòna pugui convencels. Vaig a apagar els llums. Si veuhen llum, entraràn aquí. (*Aquiles apaga'ls llums*)
CARLO. (*Oh! Això es horrible!*)
AGA. (*Oh! Això es horrible!*)
AQUI. Senyora, els hi prego, silenci. Ja fa dos dies que's vigila aquesta casa. Ja he tingut que pagar bones multes. Està la policia previnguda en contra meva. En bon compromís m'ha posat vostè, monsieur le Coronel.
AGA. Però, què ha passat en aquesta casa? Quin criminal hi ha aquí?
CARLO. (*Al capità*) No ets pas tú?
CAPI. Calla, dòna, calla.
COR. No s'espantin! He'm passat una estona tan agradable que no'ns hem recordat de l'hora...
CAPI. Això de l'estona agradable no ho déu pas dir per mí.
AQUI. Silenci.
AGA. (*Plorosa.*) Qué'ns faràn?
COR. Lo més que pot passar, es qu'ens prenguin el número y que'ns obliguin a pagar una multa.
AGA. Ens ha ben divertit, Coronel!
COR. (*Apart.*) Aquesta s'ha emparat en que jo'n tinch la culpa.
CARLO. (*Al capità.*) Y tu, què dius?

ESCENA IX

Els mateixos y ISIDOR

- CAPI. Que demà, no'm podré moure de dolor.
ISIDOR. (*Entra precipitadament.*) Monsieur Blond!
TOTS. Què hi ha! Què passa! (*S'acosten a Blond.*)
ISIDOR. Ab permís dels senyors... La policia es a baix. (*Surt Aquiles corrent*)
COR. Ab el nostre permís, no.
AGA. Déu méu! (*Cau desvanescuda en els brassos del coronel.*)

COR. Ay, senyora, calmis (*La venten Carlota y el capità.*) Miri que pujaràn.

AQUI. (*Entre corrents ab una flassada.*) Recorren tota la casa! (*Connoció general.*)

AGA. (Oh!

CARLO. (

AQUI. Vigilen la casa (*En la confussió y fosca s'entrebanquen ab els mobles, y com per la finestra hi entra una mica de claror tots s'hi acosten.*) No, no s'acostin a la finestra! (*Tots estàn nerviosos y parlen ab vèu baixa, però que se senti bé desde'l públich. El coronel, amaga a Agata sota la taula y la tapen les estovalles que pegen. Ell s'amaga darrera dels abrichs. El capità y Carlota, s'amaguen darrera'l sofà*) Isidore, couchez vous dans le canapé. (*Isidor es coloca al sofà y Aquiles el tapa ab la flassada*) Aixís, perfectament.

AGA. (*Ab vèu apagada*) Carlota! Carlota!

CARLO. Què vols?

AGA. Ahont ets? (*Trèu el cap per sota la taula.*)

CARLO. Aquí.

AGA. Y el Capità, ahont es?

CARLO. Me sembla que's aprop méu.

CAPI. Ja pots afirmarho.

AGA. Coronell!

COR. Senyora, soch aquí.

AGA. Per l'amor de Déu, no'ns abandoni.

COR. May de la vida. (*Apart.*) Encara que volgués no podria.

CARLO. (*Al capità.*) Quin consol està junts en aquestes circumstancies!

CAPI. Es cert, quin consol y quin fret! Acòstat (*Isidore s'incorpora y mira darrera del sofà.*)

CARLO. Quí es que treu el cap?

ISIDOR. (*Ràpit torna a aqueures.*) Oh, pardón!

ESCENA X

Els mateixos y JOANET y POSKET, per la porta que dona a l'habitació ahont sopaben. Al entrar tots s'entrebanquen ab Carlota y el Capità. Uns criden, altres mitj gemeguen y Aquiles imposa a tots silenci tancant la porta.

AQUI. Silenci per Déu, que la policia entra a l'habitació ahont sopaben aquestos senyors. ¡Si la policia els troba, quin compromís! Amaguint-

se. Corro ab la policia. (*Se'n va correns pel costat oposat.*)

ESCENA XI

Els mateixos, menos AQUILES.

- Pos. Fill méu, què hem fet!
JOA. No s'espanti. Que n'es de cobart vostè! Fiquis a sota de qualsevol moble. (*Agata treu el cap per sota la taula.*)
AGA. Això es horrible ..jo perdo'l cap. El méu fill... el méu marit!... (*Posket y Joanet van d'un costat al altre buscant amagatall.*)
CAPI. (*A Joanet.*) Vagi, home, vagi.
JOA. (*Apart.*) Quina parella!
COR. (*A Posket que se li acosta.*) No, aquí no. (*Joanet desapareix darrera les cortines. Posket s'amaga sota la taula.*)
AGA. Ah!
Pos. (*A Agata baix.*) Perdoni, senyora. (*Apart.*) Me sembla que's una senyora.
AGA. (*A Posket.*) Traydor, pilló!
Pos. Soch una víctima de les circumstancies. Dispenxi aquesta entrada imprevista en aquest temple ab estovalles, però .. (*Ella per tota resposta el pessiga.*) Senyora... senyora, tal vegada vostè no's dona compte de que aquesta carn es meva. (*Se sent trepitjar fort.*)

ESCENA XII

Els mateixos, L'INSPECTOR y UN AGENT DE POLICIA,
seguits de AQUILES.

- AQUI. No's molestin en buscar més. Jo dono la meva paraula.
INS. (*Examinantho tot.*) Precisament aquí era ahont es veyia llum.
AQUI. Pot ser sí.
INS. En pot estar ben segur.
AQUI. Aquí dorm un criat; fa molt poca estona que s'en ha anat a dormir.
INS. Ah! (*Agafa'l fanal de l'Agent y s'acosta al sofà. Isidor ronca una mica*) Dèu estar molt cansat, dorm d'un gust ..

- AQUI. Treballa molt Es un gran criat.
INS. (*Alsant la flassada.*) Què es això? Dorm vestit?
AQUI. Sí, si senyor, dorm vestit.
INS. Això ja ho veig, però... ho trobo molt estrany.
AQUI. És la costúm.
INS. Una costúm molt dolenta.
AQUI. En aquesta casa sempre s'ha fet aixís.
INS. Ab quin objecte?
AQUI. Per estar més aviat llest al dematí.
INS. Me sembla una gran ximpleria... Còm se diu?
(*Despertantlo.*)
AQUI. Isidor.
INS. Isidor! (*Obra els ulls.*) Vagi a donar el nom y cognoms al sargent que hi ha abaix.
ISIDOR. (*Ràpit.*) Al moment.
AQUI. (*Apart a Isidor*) Burro, perquè't despertes tant depressa?
ISIDOR. (*A Aquiles.*) Oh, pardon! (*Se'n va corrents.*)
INS. Aquest balcó ahont dona?
AQUI. Aquí es el costat de la casa. Dona al carrer.
INS. Però aquí sota hi ha un cós sortit bastant alt.
AQUI. Es la cuyna.
INS. Pot baixarse per aquí al carrer?
AQUI. El sostre es de vidre y el brinco perillós...
INS. Vagi a donar també nom y cognoms abaix.
AQUI. Ab molt gust (*Surt precipitadament y ensopega ab la porta.*)

ESCENA XIII

Els mateixos, menos AQUILES

- INL Veyàm, Harris.
AGENT Mànim.
INS. Fassim el favor d'estar dos o tres minuts ben quiet.
AGENT. Sí, senyor.
INS. Aguantant ben bé la respiració.
AGENT. Que no respiri en dos o tres minuts?...
INS. Fassi'l que li dich; vuy sapiguer quantes persones hi ha en aquesta sala que respiren.
AGENT. Està bé; no respiraré.

(*L'Agent conté la respiració, tancant la boca. L'Inspector l'observa un instant ab el fanal y després recorre l'habitacio escoltant satisfet. L'Agent pateix extraordinariament y per fi respira ab forsa.*)

INS. Harris!

AGENT. Senyor!

INS. Hem quedat en que no respiraria.

AGENT. Es que no podia més.

INS. Ningú es mort avans de l'hora.

AGENT. L'he vista molt aprop.

INS. No discuteixi y dongui el llum. Pel cap baix hi han sis persones aquí, que respiren. *(Agata fa un xisquet y Posket un'altre. Carlota y el capità s'aixequen y el coronel surt de darrera'l penjarrobes.)* Ja m'ho pensaba ja! *(Quan l'Inspector es gira d'esquena a la taula. Agata y Posket surten de sota. En Foanet es precipita envers ells y agafa a Posket y se l'endú al balcó.)*

JOA. Vingui, papà; cuyti, cuyti,
(Desapareixen del balcó tancant les cortines. Allavors l'Agent enéen el llum y se sent un crít y soroll de dos cossos que cauhen fent trencadissa de vidres.)

AGA. Déu méu, s'han matat! *(L'Inspector corre al balcó.)*

INS. El balcó y ells han anat a parar a la cuyna. Corri, Harris, corri. *(Surt l'Agent precipitat.)*

ESCENA XIV

AGATA, CARLOTA, CORONEL, CAPITÁ y l'INSPECTOR

CAPÍ. De quina m'he salvat!

COR. *(Al Inspector.)* La culpa es de vostè. Vostè es el responsable de lo que'ls hi hagi ocorregut.

INS. Ho sento molt, però he complert ab la meva obligació.

COR. La seva obligació! Y no deixar respirar a unes persones que no feyen cap mal a ningú, a risch de que se asficciesin, també es cumplir ab la seva obligació? Miri que tinch molt mal gènit, miri que no sab ab qui tracta.

INS. Aviat ho sabrèm. Y sàpiga que precisament lo que jo volía es que respiressin tots y com més fort millor. Fassim el favor del nom y domicili.

COR. *(Furiós.)* No'm dona la gana.

INS. Militar, veritat?

COR. Ab que dimoni ho ha conegut?

INS. Ab la manera de parlar y ab el gènit. Els militars ab els anys es tornen insoportables.

- COR. Això ja es massa. Me donarà una satisfacció.
INS Per are ha de ser vostè que me l'ha de donar.
Nom y domicili y no parlèm més o serà pitjor.
- COR (*Rabiós*) Oh, me las pagarà!
INS Nom, fassi'l favor
- COR Alexandre Lekin, Coronel d'infanteria, actualment retirat.
INS Y viu a?..
- COR Carrer del Suro, número 91.
INS Gracies, Coronel. (*Al capità*) Ara, vostè.
- CAPI Jo? (*Ab mandra*)
INS No'm fassi enrahonar.
- CAPI Horaci Edmond, Joseph, Eduard Veil y Ros, capita d'infanteria. Domicili actual, Hotel de l'anech.
INS Retirat, també?
- CAPI (*Ab deixadesa*.) Actiu, home, molt actiu.
INS Ningú ho diria.
- CAPI Què diu?
INS Rè; moltes gracies. Dispensin, senyores, però hauràn de fer el favor... (*Carlota s'acosta al capità y li agafa el bras. Agata fa lo mateix ab el coronel*.)
- CARLO ()
AGA () No, no per favor, noms no!
- INS Ho sento molt, però es necessari.
COR No s'espantin y confiïn ab mi.
- INS Noms y domicili.
COR (*Apart a Agata*.) Això s'arregla aixís, ja veuràn (*Indicant oferir diners*.) Veyam, senyor inspector, y què es lo que vostè voldria? (*L'Inspector queda sorprès*) Què puch oferirli?
- INS De moment sols desitjo noms y domicili de aquestes senyores (*A Agata*.) Senyora, me vol fer el favor?
- AGA Déu meu! (*Apart*.) Tothòm sabrà... el meu marit el meu fill!...
- COR Apunti. Alicia, Amelia, Emilia.
INS Alicia. Amelia. Emilia... (*Escriu*.) Quina casualitat, dos noms tan semblants?
- COR Y vostè, què n'ha de fer dels capritxos de familia?
- INS Ah, jo, rè, rè; cognoms.
- AGA Fritzgerald.
INS (*Escribint*.) Domicili?
- COR 101, Piccadilli.
INS Soltera?
- COR Completament.

- AGA. (*Al coronel.*) Ay, gracies. ara veig que's un caballer!
- COR. (*Apart.*) Bé li ha cos'at prou! (*Segueixen parlant.*)
- INS. (*Al capità.*) Vol fer el favor del nom?
- CAPI. Ah: nom?... Ja veurà posi... germana de l'anterior.
- INS. Soltera?
- CAPI. Es clar que si.
- INS. No ho habia conegut. Nom de pila?
- CAPI. Enriqueta.
- INS. (*Escribint.*) Enriqueta. Cognom?
- CAPI. (*Pensantho.*) Hum.. Róberts.
- INS. (*Escribint y somrient.*) Molt bé, molt bé. Déu viure ab la seva germana, veritat?
- CAPI. Naturalment.
- INS. Ahont? (*El capità s'el mira.*) Quin carrer?
- CAPI. Carrer de la Victoria.
- INS. Perfectament.
- CARLO. (*A' capità*) Ay, gracies, tu m'has salvat! Cada moment t'estimo més.
- COR. (*Que ha sentit les últimes paraules*) Cristo ens valgui! Quin embolich! Carlota y Agata s'abressen.) (*Al capità.*) Si que l'ha feta bona.
- CAPI. Perquè? (*El coronel despenja els abrachs y planta per la cara dal Capità el d'ell.*)

ESCENA ÚLTIMA

Els mateixos y l'AGENT DE POLICIA

- AGENT. (*Al Inspector.*) Sento moltíssim tenirli que comunicar que'ls altres dos s'han escapat per una porta que no suposabem qu'existís. (*L'Inspector dona un cop de peu a terra y l'Agent que ha rebut gemega.*) Malahit sigui!
- AGA. (*Apart.*) Al menos s'ha salvat el méu fill!
- COR. Anèm, senyores. (*L'agent barra'l pas.*)
- INS. Alto! (*Tots s'aturen.*) Harris, vostè s'encarrega de seguir a aquestes senyores, pera sapiguer el séu verdader domicili.
- TOTS. Què?
- AGA. (*Ploroses.*) Déu méu, això es horroròs!
- CARLO. (*Ploroses.*) Déu méu, això es horroròs!
- INS. No faig més que cumplir ab el méu deber.
- COR. Y nosaltres cumplirem ab el nostre, defensant

- a aquestes dames, lliurantles de les lleys absurdes d'aquesta terra
- CAPI. (*Deixant l'abric*) Bravo, molt bé.
- COR. (*A l'agent.*) Pas a les dames! (*L'agent no's mou. El coronel, furibò, l'agafa pel coll y el fa anar a parar sobre'l capità, que d'una empenta el fa anar sobre Agata y Carlota, y elles, sobre l'Inspector. L'Inspector el fa anar sobre'l sofà y toca un xiulet de policia. De fora, responen ab un altre.*) Encare té més esbirros abaix?
- INS. Si, a la seva disposició, Coronel. Ho sento molt, però... queden tots detinguts.
- COR. (
- CAPI. (Què diu?
- AGA. (
- CAR. (Què? Oh!... (*Aquest final molt ràpid.*)
- INS. Per atropello a un agent de policia en l'exer-de les seves funcions.
- COR. Què es lo que preten, vostè... tancarnos?
- INS. Si m'hi obliguen, perquè no? (*Les senyores ploren abressades.*) Are anèm a la Prefectura de policia; després... ja veurèm.
- COR. (*Esverat.*) A quin districte?
- INS. Miulberi Strit.
- AGA. (*Esverada*) Quin magistrat?
- INS. El senyor Posket.

(*Agata es desmaya en una cadira. Carlota al sofà. El coronel, vensut, s'apoya ab el capità y aquest cau en un si.ló.*)

FÍ DE LACTE SEGÓN

ACTE TERCER

QUADRO PRIMER

Salonet del Magistrat a la Prefectura de policia de Mulbery Street. Dugues portes; una a la dreta ab cortines que dona a la sala del Tribunal y a l'esquerra un'altre que dona al corredor. Es l'endemà dels anteriors succesos.

ESCENA PRIMERA

Un SARGENT de policia, d'uniforme, home d'uns quaranta anys; entra xiulant o cantant y dú a la mà un número del «Times» que recorre ab la vista. WORM entra després; es un vellet arreglat, puntual y correcte.

WORM Bon día, sargent.

SAR Bon día, senyor Worm

WORM. Què no ha vingut encara el senyor Posket?

SAR. Encara no. (*Llegint.*) Hola, hola! «Insubordinació y atropell en un Hotel.» Veyàm què es això «A primera hora d'aquesta matinada...»

WORM Ho he llegit Han atropellat a un individu de la nostra policia

SAR Potser son aquestos detinguts que hi ha a la sala.

WORM. Es probable.

SAR Diu que s'han passat la nit protestant Hi ha unes dones, es dir. unes senyores, precioses; bé. jo no sé lo que son, perquè, com li deya l'altre día a la meva senyora, en els temps que corrèm ja no se pot distingir lo que son senyo-

res de les que no ho son. Quí era l'Inspector afortunat?

WORM. No ho sé, ja ho veurèm (*El Sargent ha vist la corbata d'en Worm qu'es d'un vermell qu'esgarrifa.*) Dispensi, senyor Worm, però .. com fa ja molt temps que'ns coneixèm y may li habíavist dur una corbata tant llampanta...

WORM. Es cert, però avuy es festa, festa extraordinaria. Celebro les meves noces de plata y ab honor a la festivitiat, he decidit, encare que sigui per un sol dia, variar la meva fúnebra indumentaria. Y, no's pensi, no, ja tinch una mica de por de que'l senyor Posket s'ho preni malament. Que no's cregui qu'es una falta de respecte al tribunal.

SAR. Ca, no ho crech.

WORM. Ja sab vostè que'n qüestió d'indumentaria... ell sempre dú la corbata negra. (*Worm surt.*)

ESCENA 11

El SARGENT y POSKET, que entra y es deixa caure sense forses en un silló. L'aspecte es desastrós. Va de frach y no dú abrích. La roba bruta y destrossada y a sobre'l nas hi té un gran cop.

POS. (*Sensa forses.*) Bon dia, Sargent.

SAR. Bon dia, senyor Magistrat. Dispensi que jo'm fiqui. . fa molt mala cara, avuy (*Posket no contesta.*) Que potser no's troba bé?

POS. Are si que m'hi trobo, però he passat molt mala nit. Ha vingut algú a preguntar per mi? S'ba rebut algún recado de la meva senyora?

SAR. Are, com are, no senyor.

POS. No ha vingut pas el noy?

SAR. Tampoch l'he vist. (*Apart.*) Qu'es estrany qu'hagi vingut de frach?

POS. (*Apart.*) Ahont s'haurà ficat aquest xicot?

SAR. El senyor magistrat té alguna cosa que manarme?

POS. Per are, no. (*El sargent que l'ha estat observant, se'n va. però al ser a la porta s'atura.*)

SAR. Si el cop que té aquí (*Senyala el nas.*) li fa molt mal y vol que jo vaigi. . (*Posket s'el mira y no contesta. El Sargent saluda y se'n va.*)

ESCENA III

POSKET

Pos. Però, ahont dimoni s'ha ficat aquest xicot? Jo ni'm recordo de com ens varem separar. No més me recordo de que'm va dur vulguis no vulguis, al balcó, y tot ab un plegat s'enfonsa el balcó y anèm a parar a una cuyna, trencant uns vidres. Som vius de miracle. lo que s'en diu de verdader miracle. El noy no s'va fer gaire mal, perquè va caure sobre d'un cuyné, però jo... ¿Y què va passar després? Jo no més me recordo de que en aquella cuyna hi feya una pudó de seba que no s'hi podia viure, y de cols... y de petroli. Y el noy m'estiraba del frach y de la mà. Lo cert es que per una porteta varem sortir al carrer, un carrer fosch com uná gola de llop, y ell estiraba y jo no podia més. «Aném, aném, com que ns persegueixen...» cridaba, y jo hala, hala. Ni sé pels carrers que varem passar; al fi vaig caure rendit al mitg d'un carrer solitari. Es coneix que m'he quedat adormit, però no més somiaba que policies y magistrats y esbirros.. De sobte m'he despertat y m'he trobat sol. He anat a un cafè a pendre alguna cosa, y me'n he vingut aquí perquè tinch por que a casa... (*S'aixeca y es mira al mirall.*) Dèu mèu, quina cara! Y com me presento aixís a la meva dòna? Pobreta, ella que no'n sap rès, qu'es dèu haber passat una pila d'hores al costat de la seva amiga malalta.. (*Es treu el frach.*) Y que tot això li passi a un magistrat del tribunal de Policia! Tot un magistrat sota la taula d'un hotel, perquè no'm veigessin els méus agents y sofrint els pessichs d'una senyora que... vaja, que no miraba gaire prim. Qui deuría ser? Si arribo a estar de més bon humor.. Ahont dèu ser el sabó? (*Es treu la corbata blanca y se la fica a la butxaca.*) Quant vingui en Worm, n'hi faré anar a comprar una.. Y tindré que demanarli que'm deixi diners. Tinch la cartera a l'abric y l'abric a l'hotel... y la policia ho descobrirà tot.. y s'apoderarà de l'abric.. y, adéu, cartera, y potser, adéu, abrich. (*Truquen a la porta.*) Qui dèu haberhi. Endavant.

ESCENA IV

POSKET y EL SARGENT

SAR. El criat del senyor desitja parlarli.
POS. El méu criat? Qu'entri, qu'entri desseguida.
(*S'en va el Sargent.*)

ESCENA V

POSKET y JOSEPH

POS. Dèus venir de part de la senyora ,oy?
JOSEPH No senyor, no.
POS. De part del senyoret?
JOSEPH. Quant un servidor ha sortit de casa, ell encara no havia arribat.
POS. Què dius, ara? Però, ahont diastre s'ha ficat aquest xicot? Y la senyora?
JOSEPH Tampoch ha tornat.
POS. (*Sorprès*) Tampoch? Y la seva germana?
JOSEPH. Tampoch
POS. Això es extraordinari
JOSEPH Prou que ho sé, senyor, qu'això es extraordinari. Per això he vingut. .
POS. (*Apart*) La marquesa deu estar pitjor y s'hauràn quedat a vetllarla. Menos mal!
JOSEPH. He cregut prudent venir a rebre instruccions.
POS. Molt ben fet, molt ben fet. Mira, are te'n vas a casa la senyora marquesa; sabs ahont vuy dir?
JOSEPH. Prou, si, senyor.
POS Allí hi trobaràs a la senyora. Preguntes com segueix la malatía y dius a la senyora, que quan pugui ja aniré a cercarla.
JOSEPH. Està molt bé (*Va per anarsen.*)
POS. Escolta, no es necessari que la senyora sàpiga que'l senyoret y jo hem passat la nit fora de casa, prometo recompensarte.
(*Joseph treu de la butxaca la propina de a nit anterior y la deixa embolicada ab un paper sobre la taula.*)
JOSEPH Aquí li deixo lo que'm va donar ahir vespre, per si creu qu'es massa. No es bò que'l senyor ens acostumi malament. (*Entra el Sargent.*)

ESCENA VI

Els mateixos y el SARGENT

- POS. Apa, no t'entretenguis.
JOSEPH. Desseguida. (*Saluda y se'n va.*)
POS. (*Al Sargent.*) Voldria que'm fés el favor d'anar a comprar una corbata aquí al voltant.
SAR. Dè quina classe?
POS. Com la que dú el senyor Worm.
SAR. Com la que dú avuy? (*Sorprès*)
POS. Si, però cuyti.
SAR. (*Apart anantsen*) Quin capritxo!
POS. Miri, aquí en aquest paper trobarà diners. (*Referintse a lo que Joseph ha deixat.*)
SAR. Molt be.
POS. Y quedís el cambi.
SAR. Moltíssimes gracies. (*Apart.*) Sempre ha sigut lliberal. (*Al anar a sortir entra Worm.*)

ESCENA VII

Els mateixos y WORM ab una fulla grossa de paper. Al veure a Posket es treu el mocador y se'l lliga al coll per que no li veji la corbata.

- WORM. Bon dia, senyor magistrat.
POS. Bon día, Worm.
WORM. La fulla, si es servit.
POS. Seguí. (*Worm es treu els lentes de la butxaca y se'ls posa. Posket vol fer lo mateix però al anar a tosàrsels es fa mal al nas. Apart*) Quin cop m'he donat! Lo menos en tinch per vuyt dies d'anar ab el nas inflat. (*All.*) Qu'està costipat, vostè? Catarro? (*Pel mocador.*)
WORM. No, senyor, no.
POS. Com que dú aquest mocador...
WORM. La veritat, si, senyor, estich una mica... les nits son fresques...
POS. Molt, molt fresques.
WORM. Y les matinades també, també son fresques.
POS. També.
WORM. Y al venir .. (*Observa a Posket.*) Tampoch dú corbata?
POS. Rès de particular, veritat?
WORM. Tant com rès. . Sembla que aquesta nit, es dir,

aquesta matinada, hi ha hagut un atropell a l'Hotel del Princep.

Pos. (*Sobresaltut.*) Què diu?

WORM Sembla qu'un inspector, va entrar al Hotel després de la una y es va trobar ab sis persones que sopaben tranquilament. Dugues, desgraciadament, van poguer escapar-se.

Pos. (*Apart.*) Afortunadament.

WORM. Encare no se sab com van escapar-se.

Pos. (*Distret.*) Els hi va costar molt.

WORM. Ah, que ja ho sabia, vostè?

Pos. No, no, però... me penso que 'ls hi debia costar. Conech la nostra policia... Vostè creu que 'ls trobaran?

WORM Ja ho crech que si Varen deixar-se els abrichs y se 'ls hi seguirà el rastre.

Pos. Jo crech que... es dir, me sembla a mi, que... que no val la pena. La policia té coses mes importants que...

WORM. No podèm pas posarhi obstacles. Va detenir els altres quatre.

Pos. Ah, si? Y diu vostè que hi va haberhi atropell?

WORM. Si, senyor, y reincidencia. La primera va atropellar a un policia al menjador y la segona, en el cotxe.

Pos. Y qui son aquestos desgraciats?

WORM. Gent de posició. (*Llegint.*) Alexandre Lékin, Coronel retirat.

Pos. Què diu, are? Ja'l conech. Es company meu de collegi.

WORM. L'altre, el capità Veil.

Pos. Y les senyores?

WORM. Se suposa que van donar noms falsos.

Pos. (*Apart.*) M'agradarà veure quina cara té la senyora dels pessichs. (*Alt.*) De modo que no se sab qui son? Potser son de la aristocracia. Se sab si son guapes?!

WORM. Precioses.

Pos. Carat, carat! No podèm ser donchs massa exigits.

WORM. Consideri que hi ha infracció de les ordenances y atach a la policia.

Pos. Si, si, ja ho veig... (*Entra el Sargent.*)

ESCENA VIII

Els mateixos y EL SARGENT

- SAR. Senyor, la corbata que m'ha encarregat... lo més semblant possible a la del senyor Worm.
- POS. (*Veyent-la.*) Però, que diastre m'ha dut aquí?
- SAR. No m'ha dit com la del senyor Worm?
- POS. El senyor Worm no es capas de portar una cosa semblant. (*A Worm.*) Què li sembla?
- WORM. Jo... es clar que... (*Es treu el mocador.*) Sento moltíssim...
- POS. Que's això?
- WORM. Ha donat la casualitat qu'avuy... fa vinticinch anys que...
- POS. (*Apart.*) Tot es conjura! (*All.*) Quan li ha costat?
- SAR. Un xeli y mitj. (*Treu el paquet qu'avans ha agafat y el deixa sobre la taula.*) Aquí li torno a deixar el paquet... Jo he pagat...
- POS. Que's això. Avans el méu criat, are vostè... Què hi ha en aquest paquet? (*L'obra.*) Dos penichs! Déu meu, avuy ho sab tot la meva dona! No n'encerto cap! (*El Sargent ha obert la porta y pren una targeta d'algú de fora y la dona a Worm.*)
- WORM. De la celda, número 3. (*Dona la targeta a Posket.*)
- POS. (*Llegint.*) «Eslimat amich: No deixis de veurem avans d'entrar a la sala del Tribunal. És un cas extraordinari. T'ho dema de tot cor, el teu amich Alexandre Lékin.» Què faig, què faig? Worm...
- WORM. Senyor, jo crech que no es possible.
- POR. Avuy, no hi ha rès possible. Aquest presoner, había de dinar avuy a casa meva, què li sembla això? No es extraordinari això? Aquest presoner, es el padri del fill de la meva dona. No es extraordinari això? Avuy, tot es extraordinari, la corbata de vostè, els dos penichs, el presoner... Què faig?
- WORM. Es culpable.
- POS. Si, però jo, avans que magistrat, soch home, no soch de pedra. Aconsellim, Worm.
- WORM. Sent vostè responsable, jo no puch aconsellar.
- POS. (*Escriu darrera la targeta y la dona al Sargent.*)

Ho he pensat y no puch menos de... Qu'entri el Coronel. (*Se'n va el Sargent.*)

ESCENA IX

POSKET y WORM

Pos. No m'abandoni, Worm, necessito de vostè, perquè'm dongui forces. Vuy estar serè, just, sever... (*Depressa es posa la corbata vermella*) Pobre Coronel! No puch parlarli com amich, haig de parlar com magistrat (*Es posa la levitè de magistrat.*) Perquè dimoni seré magistrat! Amich Worm, si no estich prou enèrgich toquim el bras. (*Wòrm, de peu dret al costat de Posket que s'assenta en un silló.*)

ESCENA X

Els mateixos, el SARGENT y el CORONEL.. Aquest dú el trajo brut y en desordre, y al nas, una tira de tafatà anglès. Pausa. Posket y el Coronel. es miran y riuen. El Sargent se'n va al comensar l'escena.

COR. (*Apart.*) Pobre Posket!

Pos. (*Apart.*) Pobre Coronel!

COR. (*Apart.*) El pobre home; s'haurà passat la nit esperant a la seva dòna... (*A Posket, alt.*) Y donchs, ja ho veus?

Pos. No sabs tú, lo que sento veuret aquí en la forma...

COR. Jo t'asseguro que ho sento més que tú. (*El coronel s'assenta y agafa el diari.*) De segur, que ja corra el méu nom per tot Londres. Malehits diaris!

Pos. Per algúns moments, et prego que guardis les formes. Ets davant d'un Magistrat.

COR. Ay, tens rahó, qu' aquí es tot sèrio. M'he trobat ab una colecció de policíes malcarats per aquí fora, que noy, feyen posar trist a qual-sevol. Quines cares!

Pos. Te torno a recordar, qu'ets davant d'un Magistrat.

COR. Ay, tens rahó; ja no me'n recordaba...

Pos. Al dirigirme a vostè. (*El coronel mira per tot al sentir vostè*)

- COR De vostè, are. Estàs molt de broma y t'asseguero que no tens cap motfu.
- POS Bé prou que ho sé. (*Serio*) Al dirigirme a V. no es l'amich qui parla, es l'instrument de la llei.
- COR. Has estat molt bé. (*Worm toca ab el colze a Posket.*)
- POS. Com a partiuar puch ser feble, viciós... tot lo que's vulgui.
- COR. Home, are no sé si ho ets però avans. .
- POS. Però com a magistrat .. Jo sento molt tenir que dirho, estich verdaderament disgustat ..
- COR. Be, no t hi amohinis, ja me'n faig càrrech. Tots ens hem de guanyar la vida d'una manera o altre.
- POS (*Mirantlo fixo*) Coronel Lekin, amich de la meva joventut. quan te miro... quan t'observo ab atenció .. (*Va a posarse els lentes. Apart.*) Diastre de nàs! (*All.*) Un vel de tristesa se'm posa davant. Un oficial del Exèrcit faltant a la disciplina atropellant a la policia, sopant a altes hores de la nit ab dugues...
- COR Cuydado eh, no les insultis.
- POS. Sembla impossible! Un Coronel, tot un Coronel plè de tafetà .. sembla impossible!
- COR. (*Mirantlo fixo.*) Amich Posket, amich de la meva joventut quan te miro . quan t'observo ab atenció... (*Va a posarse els lentes. Apart.*) Malvinatge el nàs! (*All.*) Sembla impossible que ab la teva cara puguis imposar respecte. (*Worm toca a Posket.*)
- POS. Que's això? Has vingut aquí pera insultarme? Respecta la meva representació... (*Worm li toca el bras. Apart al mateix.*) Gracies, Worm! (*Al coronel.*) Considera qu'are soch un Magistrat y fes el favor d'esplicar l'objecte de la teva entrevista.
- COR Tú ja sabs que jo no soch l'únich culpable.
- POS No, hi ha tres cómplices.
- COR. Y dos que varen fugir. Cobarts, més que cobarts! Si els arrivo a trovar un día ja's recordaràn de mí, y tú, tú els jutjaràs,
- POS. No, això si que no.
- COR. El Capità y jo estèm disposats a soportar el càstich, però... hi ha senyores.
- POS. Aquest càs te precedents.
- COR. Les pobres han sofert ..
- POS Y han donat noms suposats. Què't sembla?

- COR. No vinch a demanar rès per mí, ni pel méu company, lo que vinch a pregarte es que desseguida, mentres tú y jo enrahonèm aquí, permetis que aquestes senyores se'n vaigin a casa seva. (*Worm el toca.*)
- POS. Però que ja sabs lo que dius, Sant Cristià! Et penses tú que m'he tornat boig?
- COR. Si no fas lo que't dich potser t'hi tornis de debò. Fés lo que't dich y, creume, no t'en arrepentiràs.
- POS. No pot ser.
- COR. No vulguis que compareguin davant del Tribunal; no vulguis ni vèureles o sinó.. jo't juro que t'en arrepentiràs.
- POS. Això es indigne. M'amenasses?
- COR. (*Acostantse a Posket y agafantlo del bras.*) Sabs tú que una d'aquestes senyores es casada?
- POS. No ho sé. Y no te'n dones vergonya? Valenta senyora y valent marit!
- COR. No insultis a la senyora; del marit pots dir el que't dongui la gana. Y què lograràs duhentla davant del Tribunal? La infelicitat a una familia fins avuy felissa? Què serà del pobre marit!
- POS. Donchs are més que may haig de complir ab el méu dever advertint aixís a aquest marit desgraciat.
- COR. No, tú no ho faràs.
- POS. Ho faré y ademés, com espòs, com a pare y com a representant de la justícia, tinch el dever d'ensenyar al téu company a tú y a aquestes senyores les primeres lliçons de la moral y de les bones costúms.
- COR. Deixales anar, t'ho demano per la teva dòna, per la teva cunyada; per lo que més vulguis.
- POS. Ja'm sembla que la sento a la meva dòna que'm diu: «Defensa l'honor de les dones, castiga si es necessari.
- WORM. Senyor Magistrat, va a comensar la sessió.
- COR. Per última volta. Avans d'entrar a la Sala, vols que t'escrigui en un paper el nom de aquestes dugues dames?
- POS. No, no y no. No puch admetre cap influencia, ni en pró ni en contra y la culpa d'aquestes senyores es negre, tant negre com la corbata que porto. (*Worm y Posket es miren y les amaguen desseguida al darrera del coll.*)
- COR. (*Apart.*) Veig que's inútil! (*Alt.*) Donchs bé,

vuy que sapigues... (*Toca el timbre y entra el Sargent.*)

Pos. Prou, he dit que no vuy¹ saber rès. Sargent, conduheixi el detingut.

CoR. (*Indignat.*) Es dir que t'atreveixes!...

Pos. Are soch un Magistrat, cumpleixo ab el méu dever.

CoR. Està bé. T'he dit que t'arrepentiràs de no haberme cregut y et juro que no t'enganyo. (*Se'n va ab el Sargent.*)

ESCENA XI

POSKET y WORM.

Pos. Déu méu y que costa cumplir ab el dever! Anem, Worm, anem a la Sala. (*Worm agafa tots els papers y altres documents que hi ha al damunt de la taula. Posket veu aygua ab la mà tremolosa.*) Aquest es el méu desdijuni d'avuy. Tot això per cumplir ab el meu dever.

WORM. Molt bé.

Pos. Donguim el bras no'm sento ab forces, he passat una nit agitadíssima Escolti, me sembla que porta la corbata al darrera vostè.

WORM. Y vostè també, senyor Magistrat.

Pos. Hem!...

(*Tots dos es giran la corbata. Posket agafa el bras de Worm y es dirigeixen a la sala. De sobte entra Joseph.*)

ESCENA XII

Els mateixos y JOSEPH,

JOSEPH. Perdoni, senyor, però...

WORM. Silenci. El senyor magistrat entra a la sala.

JOSEPH. Es que la senyora Marquesa no ha vist a la senyora...

Pos. (*Esverat.*) Què dius? La senyora y la seva germana, varen anar ahir a casa la senyora Marquesa.

JOSEPH. Donchs encara no hi han arribat.

Pos. Això no es possible. Jo'm torno boig. Aquí ha passat algún misteri.

WORM. No's preocupi, senyor, la sala espera...

- Pos. (*Serio.*) Donchs que s'esperí la sala. Dèu haber ocoregut alguna desgracia. Digui al Sargent que busqui desseguida a la llista de desgracies el nom de la meva esposa. Ay, Déu méu, si el cor m'ho había de dir! Ahir vespre no varem quedar d'acort.
- WORM. No'n fassi cas, la meva senyora y jo no ho estèm may. Senyor, es que la sala...
- Pos. Que se m'endona de la sala y del tribunal y de vostè. Fassi lo que li he dit.
- WORM. Senyor, vagi a la sala; jo li promete que buscare a la llista, y si hi ha alguna cosa, jo l'avisaré. (*Posket entra a la sala.*)

ESCENA XIII

WORM, JOSEPH y SARGENT, qu'entra corrents

- SAR. Senyor, els .. (*Veyent el criat.*) Ja torna a ser aquí vostè?
- JOSEPH. Me sembla que sí. Ahont va tant cremat?
- SAR. El senyor Magistrat?...
- SAR. Sembla que vostè també ha corregut.
- JOSEPH. He estat buscant dugues senyores que falten a casa.
- SAR. Donchs aquí n'hi podrien oferir dugues qu'hi sobren. (*Se sent un crit d' Agata y Carlota.*)
- JOSEPH. Déu méu!
- SAR. Ja criden. No fan altre cosa desde qu'han arribat. Deuhen ser histèriques. Escolti, en confiansa, vol dir que al senyor Magistrat no li passa alguna cosa grossa desde fà poch dies? Esta aixís, una mica...
- JOSEPH. Què vol dir ab això?
- SAR. No li ha passat may enviarlo a comprar una cosa y no donarli diners?
- JOSEPH. No.
- SAR. Y dirli qu'es guardes el cambi sens donarli prou diners per comprarho?
- JOSEPH. Ahir me va passar una cosa extranya, me va voler danar una bona propina y me vaig trobar dos penichs.
- SAR. Exactament, lo mateix m'ha donat a mí per comprarli una corbata. Per mi no està bò del cap. Y ningú ho diria! Pobre senyor! (*Se senten grans crits de les senyores, la veu de Posket y soroll d'una gran bofetada. El Sargent, corre a*

observar.) Què deù haber passat? No li deya?
Ja hi som! Ja tè l'atach!

JOSEPH. Qui? (*Acostantse.*)

SAR. El séu amo.

JOSEPH. Es dirigeix als detinguts, els aménassa, are a
les senyores ..

JOSEPH. Valguem Déu, si es la senyora. (*Se sent un so-
roll tremendo y gran confusió.*)

ESCENA ÚLTIMA

WORM du ab esfors del bras a POSKET

Pos. Jo les conech, jo les conech.

WORM. Calma, calma.

Pos. Ay jo no puch més! Jo'm moro! Què he fet,
pobre de mí?

WORM. De lo fet no s'en preocupi.

Pos. Jo les he condemnades sense saberho,

WORM. Total set dies de presó. Això no es rès.

Pos. Sobretot per vostè que no'ls ha de passar. (*Es
treu el coll y la corbata y ho llença tot*) Però, Déu
méu, què he fet! (*Cau mitg desmayat en un si-
lló.*) Quan surtin, m'esgarrapen entre totes
dugues!

TELÓ

QUADRO SEGÓN

! a mateixa decoraeió del primer acte.

ESCENA PRIMERA

BETTY pel fons y EMMA

- BETTY. Jo no sé que diràn. Son les onze y l' hora de llissó es a les quatre. No se'l que'm passa, però aquest xicot me té trastocada. (*Entra Emma ab els ulls vermells de plorar.*.)
- EMMA. (*Apart.*) Altra vegada aquesta mestre? (*Alt.*) Perdoni, però... fins a les quatre no es l' hora de la llissó.
- BETTY. Haig de parlar ab la senyora.
- EMMA. No es a casa, la senyora.
- BETTY. Donchs, parlaré ab el senyoret.
- EMMA. (*Plorant.*) Tampoch es a casa, el senyoret.
- BETTY. Què li ha passat alguna cosa? Ahont es?
- EMMA. Ningú ho sab. El calavera del séu papà s'el va endur ahir a la nit, figuris vostè, per perdrel, y encare es l' hora que no han tornat. Pobret!
- BETTY. A qui es refereix?
- EMMA. Al senyoret.
- BETTY. Y com es que plora vostè, ni que fos la seva mare?
- EMMA. També hauria plorat ell per mi avans de que vostè entrés en aquesta casa. (*Es treu un folletí de la butxaca.*) Miri, encara conservo la novela que ell y jo llegíam. «El primer amor es el millor o El marquès enamorat.»

ESCENA II

Les mateixes y JOANET, entra molt pàlit, ensopit y la roba en desordre

BETTY. (. Oh!

EMMA. (

JOA. (*Cau assentat en un silló*) Ahont es la mamà?

EMMA. Encara no ha tornat.

JOA. Gracies a Déu!

BETTY. (*Apart.*) Està malalt, fa una cara!...

EMMA. (*Apart.*) Pobre xicot!

(*Foanet està mut y ensopit. Betty y Emma, se li acosten una per cada banda y li parlen a cau d'orella, però que se senti desd' el públich.*)

BETTY. (*Agafantli la mà.*) Què t passa, amor meu? Digamho tot. Contaho tot a la teva Betty.

EMMA. (*Agafantli l'altra mà.*) Escolta, monada, t'ha fet mal alguna cosa qu'has menjat? A la teva Emma li pots dir tot. (*Foanet ab els ulls tancats sospira.*)

BETTY. (*Alt.*) Encara respira!

EMMA. (*Alt.*) Està agitadíssim! (*Les duques s'acosten a escoltar el cor y es donen un cop de cap.*)

BETTY. Aquest xicot no està bé.

EMMA. Duèmlo al sofà.

(*Li treuen les botes, li desbotonen el coll, li mullen els polsos ab l'aigua d'un gerro de flors.*)

JOA. Voleu fer el favor de deixarme estar tranquil, noyes?

BETTY. Parla ab veu dèbil. Probablement no haurà esmorsat.

EMMA. Tens gana? (*Ell signa que si*) Donchs espèrat, que la Emma sab lo que vol el séu nen. (*Se'n va corrents y nerviosa.*)

ESCENA III

JOANET y BETTY

JOA. (*A Betty.*) Ay, Betty, deixa que m'acosti, estich que no puch més (*S'hi acosta el cap. Betty li sosté.*)

BETTY. Apòyat, vida meva.

JOA. Tú no sabs lo qu'he sofert!

BETTY. Pobret méu! Conta, conta...

JOA. Un policia m'ha perseguit.

BETTY. Però no ha pogut agafarte?

JOA. Gracies a Déu, no. He passat una nit horrible! soch un ximple, un calavera, però aquesta es la última, jo't prometo que desde avuy... Betty, quan jo compleixi vintiu any, te prometo que'm casaré ab tú. Vaig a firmarho.

BETTY. No diguis ximpleries.

JOA. Parlo en sério, molt en sério y quan vaigi a fer alguna bestiesa com avuy, llegire el compromís firmat y pensare: «No ho fassis, mira que pots perdre la xicota més deliciosa de la terra.» Vaig a firmarho.

BETTY. Ara, no, que'm sembla que no tens el cap prou bé.

JOA. Precisament are es l'hora de ferho. (*Escriu. Entra Emma ab el desdijuni.*)

ESCENA IV

Els mateixos y EMMA

EMMA. (*Al entrar.*) Are es recordarà més de mi. Això de prepararli el desdijuni, es fer un mèrit. (*A Joanet.*) Aquí tens l'es morsar. Lo que més t'agrada.

BETTY. Pst! Calli, que escriu una cosa molt interessant.

EMMA. (*S'costa a la finestra.*) Acaba de parar un cotxe,

JOA. Déu ser la mamà. (*Agafa les botes y fuig corrents.*)

BETTY. (*Seguintlo ab paper y ploma.*) Joanet, Joanet, mira que no has acabat de d'escriure! (*Se'n va.*)

SAR. (*Fóra*) Si, senyor, estigui tranquil. Agafis bé y no tingui por.

EMMA. El senyor, acompanyat d'un policia!

ESCENA V

EMMA y el SARGENT, que dú a POSKET casi en brassos, el coloca al sofà y Posket sospira

EMMA. Què li ha passat al senyor?

SAR. Porti aygua y cognach desseguida?

POS. Oh!... Ah!

- SAR. Tranquilisis, que qualsevol home casat hi està esposat en això. Me sembla qu'aquí estarà més tranquil y jo m'en torno al tribunal a veure el senor Biulami.
- POS. La meva dòna, la meva dòna!
- SAR. Pensi que no son rès set dies! Quans marits no condemnaríen a les seves dones a trenta... si poguessin!
- POS. Vajisen, animal, vajisen...
- SAR. Ja me'n vaig, senyor. (*Entra Emma ab un vas d'aygua y cognach y es troben a la porta del fons.*)
Ja no fa falta està millor. (*S'ho beu.*)
- EMMA. La cuynera l'ha vist entrar y diu que dongui una volta per la cuyna.
- SAR. Anèm donchs a fer una visita a la cuynera.
- POS. Senyor Déu méu, gracies per haberme permés arribar a casa! La meva dòna y el coronel sopant junts al Hotel del Princep; mentres jo estava dormint aquí tranquilament, perquè jo per ella era a casa!... Què vol dir tot això! L'explicació m'horrifica!

ESCENA VI

JOANET y POSKET

- JOA. (*Treyent el cap per la porta.*) Hola, papà!
- POS. Hola, desvergonyit!
- JOA. D'ahont surt, vostè?
- POS. De l'Infern! Ja veuràs la pallissa que't donaré quant pugui.
- JOA. Ja procurare que no pugui.
- POS. Ets un poca vergonya. Pervertir d'aquesta manera al teu pare! La primera mala companyia de la meva vida! (*Agafantlo pel coll*)
Perquè'm vas deixar sol al mitg del carrer?
- JOA. Perquè vostè ja no podia mes y ens perseguien y vaig volguer despistar a la policia.
- POS. Ah, vas ferho per despistar... (*Abrassantlo.*)
Fill méu!
- JOA. Jo volia salvarlo, me pensaba que l'habien dtingut
- POS. A mi no. Però, sabs tu qui son les senyores que sopaben ahir al Hotel del Princes?
- JOA. Jo no, y vostè?
- POS. La teva mare y la teva tia.
- JOA. La mamà y la tia? (*Esclata a riurer.*) Ja, ja,

- ja! De primera, de primera! Té moltíssima gracia!
- Pos. A mi me sembla que no'n te gens. La policia les ha dut preses a la Prefectura aquesta matinata.
- JOA. A la mamà?
- Pos. Y han sigut jutjades y sentenciades.
- JOA. Què diu are?
- Pos. Set dies de presó!
- JOA. (*Agafant furios el barrret.*) Oh!
- Pos. Ahont vas?
- JOA. A treure a la mamà de la presó, y després a rompre el cap d'aquest animal de magistrat.
- Pos. Fill méu, no l'insultis, es un pobre home que ha complert ab la seva obligació.
- JOA. Y d'això en diu vostè complir?... Tancar a l'esposa d'un company a la presó? Papà jo serè una criatura, però que se complir ab el meu deber. Quina prefectura es?
- Pos. La meva.
- JOA. Y en Biulamí es el Magistrat?
- Pos. No, soch jo, fill méu!
- JOA. Vostè? (*Agafantlo pel coll.*) Y vostè s'atreveix a ficar a la presó a la mamà? Vingui ab mí, anèm desseguida a treurerla, costi lo que costi.
- (*S'endú a Posket y al ser al fons, entra Biulamí, depressa y sofocat.*)

ESCENA VII

Els mateixos y BIULAMI

- BIULA. Amich Posket! ..
- JOA. (*Agafant a Biulamí pel bras.*) Vostè també, vingui, a treure de la presó a la mamà.
- BIULA. Deixi anar, home, deixi anar, que ja no hi es a la presó.
- Pos. (Què diu?
- JOA. (
- BIULA. Ja està tot arreglat.
- Pos. Còm?
- BIU. Jo 'm dirigia a la Prefectura y m'han avisat que a vostè fi había agafat alguna cosa. Quan he arribat el seu criat m'ho ha contat tot. M'he cregut en el deber de salvarles. La veritat jo no tinch tanta abnegació com vostè. Posket.

JOA. Molt bé, molt bé Segueixi. (*Biulamí tús.*)

BIULA. Ab el séu permís pendre una pastilleta Volen
acompanyarme?

JOA. Lo que volèm es qu'acabi de contarho tot.

POS. Sí perquè estèm impacients.

BIULA. He fet constar que vostè al moment de jutjar,
estaba ab un atach nirviós y que per compro-
mís s'havía assentat a presidir y qu'aquell ju-
dici no era valit

POS. Molt be.

BIULA. Els altres m'han ajudat y hem comensat de
nou a jutjarlos.

POS. Ay, gracies, gracies no sab lo que li agra-
heixo (*S'estrenyen la mà.*)

BIULA. No saben vostès lo que m'ha dit l'amo del
Hotel del Príncep?

POS. No.

JOA. Què?

BIULA. Que un dels qu'estaben sopant ahir té un
quarto llogat al Hotel.

JOA. Això tots ho sabèm.

BIULA. Y la lley permet, y es natural qu'aixís sigui,
qu'una persona que té llogada una habitació
d'un Hotel, pugui soparhi ab els séus amichs
a qualsevol hora.

JOA. Molt bé!

BIULA. Y jo he fet passar a les dugues senyores, als
dos que les acompanyaven y un banquer que
sembla que's va escapar, com a familia del que
te l'habitació llogada.

JOA. Consti que no ha dit cap mentida. Ho son.

BIULA. Y que quan va entrar la policia tots eran a
la mateixa habitació.

JOA. Efectivament.

POS. Tots hi eram, vuy dir... tots eran allí.

BIULA. Y he demanat una setmana de temps perquè
aquest subjecte que té l'habitació llogada provi
que es veritat.

JOA. Molt bé, molt bé.

POS. Vostè es un gran home!

BIULA. Resumím; que he fet posar en llibertat a les
senyores.

POS. Y els homes?

BIULA. Tambe. (*Entra Emma.*)

EMMA. Han arribat la senyora y la senyoreta.

JOA. (*A Posket.*) Ja s'arreglarà vostè sol ab elles.
(*Sè'n va correns. Posket es queda a un costat.*)

ESCENA VIII

POSKET, BIULAMÍ, CARLOTA y AGATA, descolorides, ploroses y agitades. Quan entran Carlota y Agata, EMMA se'n và.

BIULA. Que tal, senyora, que tal, senyoreta.

AGA. El nostre salvador!

CARLO. El nostre amich!

BIULA. He fet lo que he pogut.

AGA. Y el méu fill?

BIULA. Està perfectament.

AGA. Y aquest, desgraciat que té el valor de condemnar a la seva dòna y a la seva cunyada?

BIULA. No sigui crudel y compadèixil.

CARLO. (*Veyent menjar a la taula, diu ab alegrta.*) Ay, gracies a Déu que podré menjar!

AGA. Jo tampoch podia més. (*Agata y Carlota s'asenten desesperades a menjar. Semblan dos feras.*)

Pos. (*Presentanise ab por.*) Agata!

(*Agata s'aixeca y vol enrahonar, però té la boca plena y calla. Ha agafat un tros de pa y li signa al seu marit que s'espera que s'espera que ja parlaràn.*)

BIULA. (*Apart.*) Jo aquí faig nosa. (*Carlota agafa la safata del desdijuni y se'n va cap al fons. A Carlota.*) Tindràn una explicació. Me'n vaig.

CARLO. Per això me'n anaba jo també. (*Carlota y Biulamí desapareixen.*)

ESCENA IX

CARLOTA y POSKET

Pos. Com t'atreveixes encara a tornar a aqueusta casa?

AGA. Y tú, com t'has atrevit a tornarhi després de condemnarnos?

Pos. En aquells moments no sabia lo que'm feya.

AGA. Calavera, viciós!

Pos. Això no es cert.

AGA. Tens el valor de negar que vas endurten al méu fill, — pobre criatural — per pervertirlo?

Pos. Però si jo no ..

AGA. Calla, calla, voldràs negar que't vas ficar a sota la taula?

- POS. Eras tú qui'm pessigaba, o la teva germana?
AGA. La meva germana? Creus tú que una noya soltera ..
POS. Me sembla que la meva conducta sota la taula no podia ser més correcte.
AGA. No ho sé.
POS. Donchs jo puch assegurar-te que cap dòna conforme se'n va a sopar ab militars calaveres, a altes hores de la nit a un Hotel; això, senyora, exigeix una separació judicial.
AGA. Si ja suposo que t'arreglaràs per que tingui efecte Però no m'amohino; me quedaré ab el meu fill.
POS. Valenta alhaja'el teu fill! Ell y solament ell, té la culpa delo que m'ha passat. Per ell m'he vist sota la taula, fugint de la policia, en ridícul davant del méus companys, dels méus criats.

ESCENA X

AGATA, POSKET y JOANET

(Entra Joanet que s'ha mudat de roba.)

- AGA. Fill meu!
JOA. Hola, mamà, ja has tornat?
AGA. Dolent, mes que dolent! Perquè llogues habitacions a un Hotel? No estàs bé a casa?
JOA. No t'apuris ni t'enfadis, mamà, que jo't treuré del compromís.
POS. Si, y m'hi vas ficar a mi.
JOA. No pot ferse tot a gust de tothom. La veritat, el papà es ignocent.
POS. Júraho.
AGA. Deixeume que jo avans que tot faclareixi un punt. *(A Posket.)* Has observat bé el meu fill?
POS. Què vols dir?
AGA. No se t'ha ocorregut may qu'està molt desarrollat en tots sentits pels anys que té?
POS. Realment...
AGA. *(Agafantli la mà y fentli mimos.)* Espós meu, jo sé lo que son els homes. Sempre, al cercar dòna, ja volen jove, una nena quasi, si es possible Sempre s'estimen més un dimoni de setsa, qu'un angel de trenta cinch. M'ha costat molt, però ha arribat l'hora de confessarte que t'he enganyat miserablement.
POS. Ja m'ho pensaba.

- AGA. No't fassis l'aixerit, que ni ho has somniat tant sols. El Coronel...
- POS. No'm parlis d'ell!
- AGA. Es precís. El Coronel va ser padrí del méu fill quan va neixe l'any 1890.
- POS. 1890?
- JOA. 1890?
- POS. ((*Contant ab els dits.*) 1890?
- JOA. (
- AGA. No contèu, no. Quant te'm vas declarar a Spa, me vas dir, fes memoria. «Senyora, jo l'estimo per la seva hermosura, per la seva joventut, me semblarà que tinch una criatura...» T'en recordes?
- POS. Fs veritat.
- AGA. Donchs mentres jo t'escoltava, el méu fill tenia 19 anys. (*Foanet conta ab els dits.*) Nó contis no, fill méu. Tens 19 anys.
- JOA. (*Bong d'alegría.*) Quina alegría!
- AGA. (*A Posket.*) Les teves paraules me van ferte enganyar. Vareig mirar-me al primer mirall, y vaig dir-me: «Sembles més jove de lo qu'ets, ell t'estima no per lo que ets, sinó per lo que se mbles, sí sapigués l'edat que tens, y que'l teu fill te 19 anys, potser no's casaría. L'aciencia, ja ho sabrà.»
- POS. Me vas dir qu'en tenfes trenta un.
- AGA. Y en tenta trenta sis. El Coronel sabia tota la veritat. Per això vaig anarlo a veure avants que'm descubris. Fstigues ben tranquil, que no ha sigut rès més. Y ara encara m'has de agrahir, que per contes d'un nen t hakis trobat ab un home.
- JOA. Deixem comensar a ter d'home. Lo que vas fer, mamà té més importancia de lo que sembla.
- AGA. Vés, vés al téu quarto, y no m'acabis d'amohinar.
- JOA. Ja'm semblava a mi que no podia ser que tingués tants poch's anys! (*S'en va Foanet.*)

ESCENA XI

AGATA y POSKET

- AGA. Perdonem, espòs méu. No vulguis are castigar-me més que prou cástich he passat y prou vergonya. He passat una nit a la presó!

- POS. Vols dir que't puch creure are?
AGA. T'ho juro.
POS. Vols dir que demà no'm sortiràs ab que té vinticinch anys?
AGA. Te prometo no enganyarte may més a la vida.

ESCENA XII

Els mateixos, EL CAPITÁ y EL CORONEL y després CARLOTA y BIULAMÍ.

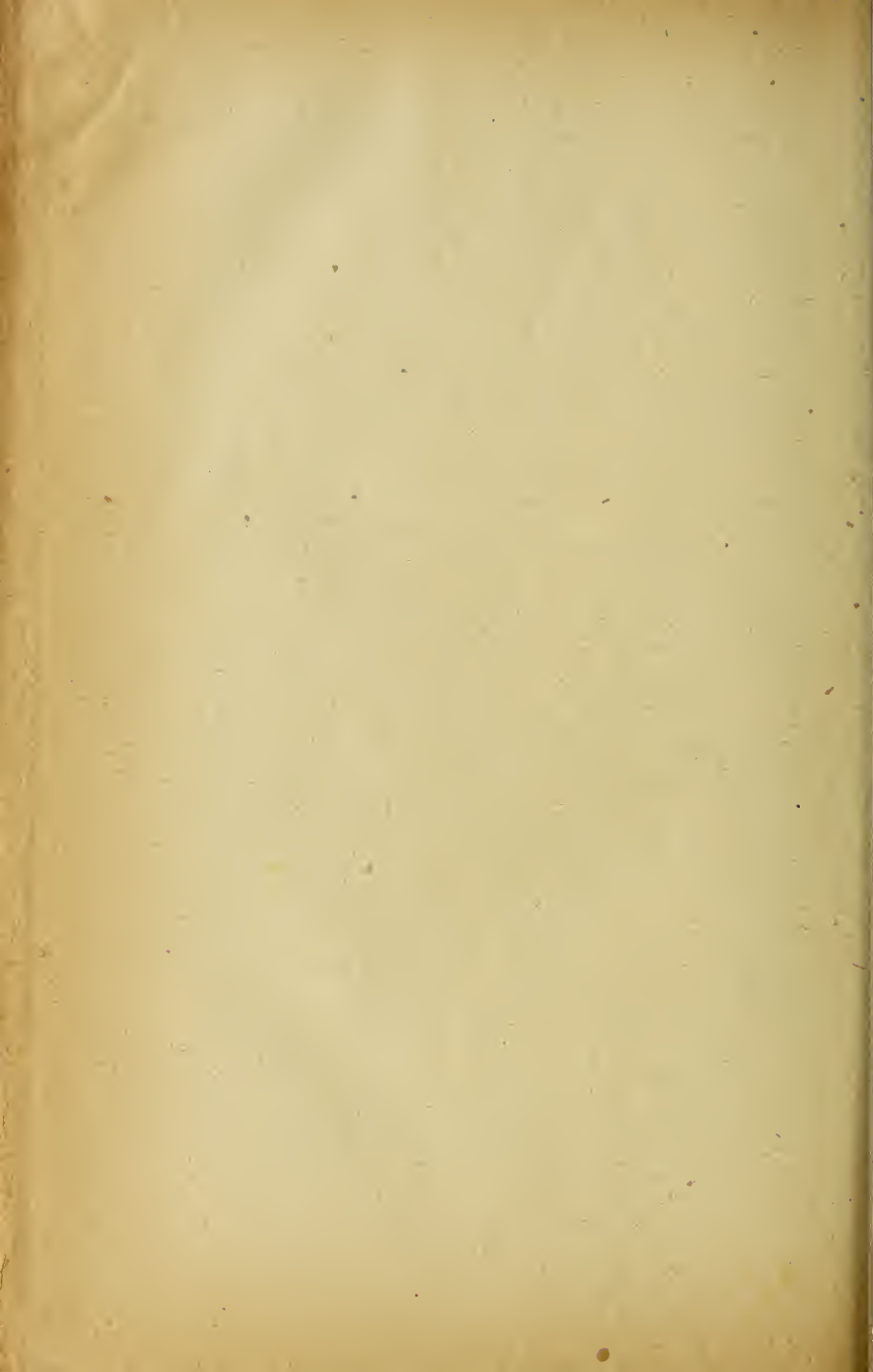
- COR. Vinch a demanarte esplicacións. Lo qu'has fet ab nosaltres...
POS. Calla y perdona. Hi ha coses que lo pitjor es parlarne. (*Entra correns Carlota y se'n va de dret al Capitá*)
CARLO. Lliure?
CAPI. Avans qu'anar a la presó, hauría preferit la mort
CARLO. (*A Agata.*) Oy que's valent?
BIULA. (*Qu'entra tot precipitat*) Al sortir m'he trobat abaix l'Inspector Messiter y diu que'l criat de l'Hotel juraría que's vostè el que va fugir per la finestra.
COR. Què?
TOTS. Oh!
BIULA. Això sería un escàndol públich y hem do evitarlo.
COR. Sería graciós!
BIULA. Puch desmentirho? (*Posket no diu res.*)
COR. Y erats tu qui volía lliçons de moral?
POS. No'm jutgi ningú avans de sentirme.
BIULA. Sembla impossible!
COR. Vinga l'història. Graciosíssim!
POS. Are no, no puch més, estich rendit.

ESCENA ÚLTIMA

Els mateixos, JOANET y BETTY y després EMMA

- JOA. Entra, dòna, entra, no tinguis por. Papà, mà, mà, una gran nova. Betty y jo hem decidit casarnos.
POS. Però, d'ahont surt aquesta criatura?
AGA. Això may, ho sents may.. may. (*Entra Emma ab xambaque y copes*)
POS. Que's això?

- JOA. Perque beguin tots a la salut dels promesos.
Jo'ls convido.
- POS. Y quí paga?
- JOA. Vostè.
- CARLO. Vinga'l xampany, ofegarèm les penes.
- AGA. (*A Betty.*) Surti desseguida d'aquesta casa. El meu fill ja no necessita lliçons.
- POS. Espérat, dèixam dir lo que jo penso. (*A Joanet.*) Ahir, fill meu, tenies 14 anys, avuy en tens 19. L'estimes de debò?
- JOA. No'n fa poch de temps! Desde que la conech.
- POS. (*A Betty.*) Y vostè? (*Betty avergonyida calla.*) Bé no digui rès, ja conech que sí. Donchs que 's casin.
- AGA. No ho vuy. Es el meu fill y mano jo.
- JOA. Fins quan tenia 14 anys; are ja soch un home y vuy mana jo.
- POS. (*A Agata.*) Prento com un càstich per lo que tú has fet.
- JOA. Demà em caso. Betty, estimada meval (*L'abrasa. La criada es posa a plorar y li cau el serey de xampany.*)
- TOTS. Jesús, que's això!
- COR. Pobretal Quina llàstima; tant preciosa!
- JOA. (*Al coronel.*) Casishi vostè.
- COR. (*A Joanet Apart.*) Ah, pilló! (*A Emma.*) No s'espanti, que tot s'arreglarà. (*Joanet y Posket discuteixen.*)
- CARLO. Dèixal casar Mira, jo també'm caso.
- AGA. Tú, sí, fesho aviat, que potser tornaríes a flirtejar.
- JOA. Bé, còm quedèm?
- AGA. Que fassis lo que vulguis.
(*Joanet y Betty s'a costen y parlen entusias mats. Carlota y el capità fan rotllo apart. El coronel y Biulami asisteixen a Emma.*)
- POS. (*A Agata.*) Fas bé de donarli el permís, també ho faria...
- AGA. M'he convensut de que certes mentides no serveixen.
- POS. Serveixen si... fins que's descobreix la veritat, que no dubtis que un día o altre triomfa.

OBRES DEL MATEIX AUTOR

TEATRE CASTELLÀ

El Príncep Sergio, drama en cinch actes, traducció directa del francès.

La Confusió, comedia en quatre actes, traducció directa del alemany.

Romper el hielo, comedia en un acte y en prosa.

Barrer para adentro, comedia en un acte y en prosa.

La juventud, (*Jeunesse*), comedia en tres actes, traducció directa del francès.

La muñeca eléctrica, comedia en tres actes y en prosa.

Los de Belmonte, alta comedia en quatre actes y en prosa.

Tratado de paz, boceto de comedia en un acte y en prosa.

TEATRE CATALÀ

La victoria dels Filisteus, comedia satírica en tres actes, traducció directa del anglès (1.)

Mirar per casa, comedia en un acte y en prosa. (1.)

Tot bon coballer... joguina en un acte y en prosa.

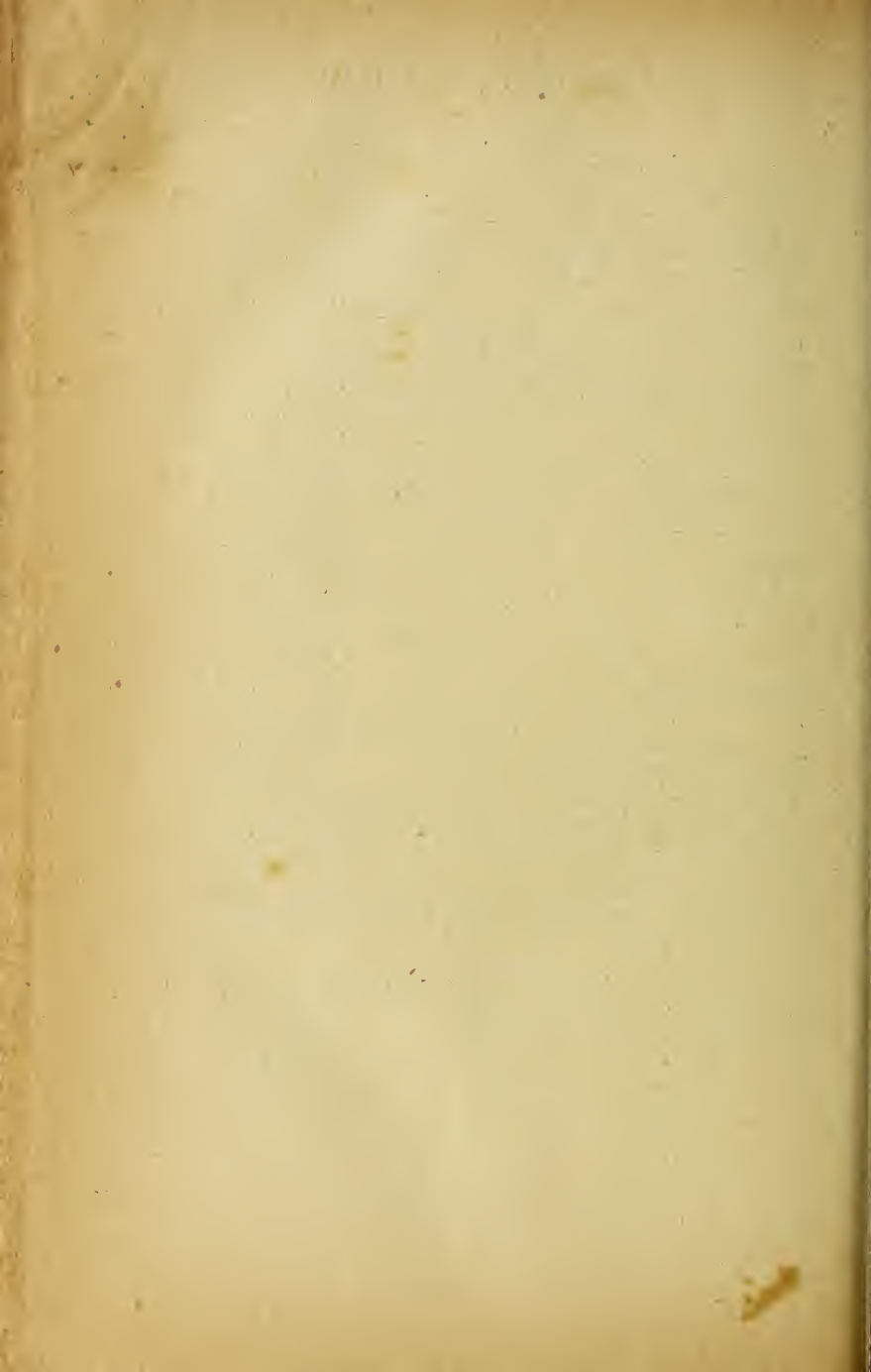
Els Hipòcrites, comedia en quatre actes, traducció directa del anglès. (1.)

Els mentiders, comedia en quatre actes, traducció directa del anglès. (1.)

Flor de sacrifici, estudi psicològic en un acte.

El Magistrat, farsa còmica en tres actes y quatre quadros. traducció directa del anglès.

(1.) En col·laboració ab D. SALVADOR VILAREGUT.

LA ESCENA CATALANA

58 OBRES PUBLICADES

	Actes.	Rs.		Actes.
Lo Contramestre, <i>drama</i> .	3	8	Les germanetes, <i>caricatura</i> .	1
Las Euras del Mas, <i>drama</i> .	3	8	La Gloria a casa, <i>comedia</i> .	1
Las Joyas de la Roser, <i>drama</i> .	3	8	Un cop de telas, <i>didlech</i> .	1
Lo Ferrer de Tall, <i>drama</i> ..	3	8	Un manresà del any vuit, <i>drama</i> .	3
Los Segadors, <i>drama</i>	3	8	Perdiu per Garsa, <i>comedia</i> .	3
Amor telefònic, <i>comedia</i> .	1	4	Comedia de comedies, <i>farsa</i> .	1
Las claus de Girona, <i>drama</i> .	3	8	Los pescadors de san Pol, <i>sar-</i> <i>suela</i> .	2
El Drach, <i>drama</i> .	1	4	La sabateta al balcó, <i>comedia</i> .	2
Lo monjo negre, <i>drama</i> .	3	8	La mà del home, <i>monólech</i> .	3
Permètim!... <i>sainet lirich</i> .	1	4	Lo dir de la g-nt, <i>comedia</i> .	3
Dillúns de sabater, <i>sainet</i> .	1	4	Els dos sargentos francesos, <i>drama</i> .	3
Sota Terra, <i>drama</i> .	3	8	Porten rès de pago?... <i>vaude-</i> <i>ville</i> .	3
El casament per torsa, <i>com</i> .	1	4	El detective Scherlok Holmes, <i>comedia dramàtica</i> .	5
La nit de Reys, <i>drama</i> .	1	4	El Lladre, <i>comedia dramàtica</i> .	3
Lo Rector de Vallfogona, <i>dra</i> .	3	8	Estil Imperi, <i>episodi galan</i> .	1
La mà de mico, <i>rondalla dra-</i> <i>màtica</i>	1	4	La Creu de la Masia, <i>drama</i> .	3
Historia de Cristòfol Colóm, <i>monólech</i> .		2	El Magistral, <i>farsa</i> .	3
La Presentalla, <i>comedia</i> .	3	8	Miqueta y sa Mare, <i>comedia</i> .	3
Un Malalt, <i>monólech</i> .		1	Ceguera, <i>idili dramàtic</i> .	1
Café y Copa, <i>comedia</i> .	1	4	A cor distret, sagetes noves, <i>comedia</i> .	3
La Banda de Bastardía, <i>drama</i> .	3	8	L'exministre, <i>drama</i> .	3
El Ordinari Henschel, <i>drama</i> .	5	8	Lo Liric d'ygua, <i>bolero</i>	3
El Barber de Sevilla, <i>comedia</i> .	4	8		
Baratería, <i>drama</i> .	2	6		
El viatge del senyor Pons, <i>com-</i> <i>edia</i> .	4	8		
O Rey o rès, <i>drama</i> .	3	8		
La Rosa Bianca, <i>drama</i> .	3	8		
La familia Grill, <i>comedia</i> .	1	8		
Un bon home, <i>monólech</i> .		2		
L'apotecari d'Olot, <i>comedia</i> .	3	8		
La dèria de don Pau, <i>comedia</i> .	1	4		
De festa major, <i>comedia</i> .	1	4		
Las francesillas, <i>comedia</i> .	3	8		
Vides pariones, <i>drama</i> .	1	4		
L'amich Cirera, <i>comedia</i> .	1	4		
Lo forn del Rey, <i>drama</i> .	3	8		

